

Bruxelles, 19 octombrie 2023
(OR. en)

14339/23

**Dosar interinstituțional:
2023/0077(COD)**

**ENER 556
ENV 1145
CLIMA 488
COMPET 1004
CONSOM 370
FISC 231
CODEC 1912**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	14085/23
Nr. doc. Csie:	7440/23 + ADD 1
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2019/942, precum și a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în vederea îmbunătățirii organizării pieței energiei electrice a Uniunii – Abordare generală

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor abordarea generală a Consiliului cu privire la propunerea sus-menționată, astfel cum a fost adoptată de Consiliu (Transporturi, Telecomunicații și Energie) cu ocazia reuniunii acestuia care a avut loc la 17 octombrie 2023.

Abordarea generală stabilește poziția provizorie a Consiliului cu privire la această propunere și constituie baza pregătirilor pentru negocierile cu Parlamentul European.

2023/0077 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2019/942, precum și a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în vederea îmbunătățirii organizării pieței energiei electrice a Uniunii

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Prețurile foarte ridicate și volatilitatea piețelor energiei electrice au fost observate încă din septembrie 2021. Conform celor stabilite de Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei („ACER”) în evaluarea sa din aprilie 2022 privind organizarea pieței angro de energie electrică a UE¹, acest lucru este în principal o consecință a prețului ridicat al gazelor, care este utilizat ca materie primă pentru producerea de energie electrică.
- (2) Escaladarea agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei, care este parte contractantă la Comunitatea Energiei, și sancțiunile internaționale aplicate începând din februarie 2022 au perturbat piețele mondiale ale energiei, au exacerbat problema prețurilor ridicate ale gazelor și au avut un impact semnificativ asupra prețurilor la energie electrică. Invadarea Ucrainei de către Rusia a cauzat totodată incertitudine în ceea ce privește aprovizionarea cu alte produse de bază, cum ar fi antracitul și țițeiul, utilizate de instalațiile de producere a energiei electrice. Acest lucru a dus la creșteri suplimentare substanțiale și la volatilitatea nivelurilor de preț ale energiei electrice.

¹ Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, Evaluarea finală a organizării pieței angro de energie electrică a UE, aprilie 2022.

- (3) Ca răspuns la această situație, **Comisia a prezentat, în octombrie 2021, comunicarea [...] intitulată „Un set de măsuri de acțiune și de sprijin pentru abordarea creșterii prețurilor energiei”, care [...] conținea un set de măsuri pe care Uniunea[...] și statele sale membre le pot utiliza pentru a aborda impactul imediat al prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și asupra întreprinderilor, [...]inclusiv sprijinul pentru venit, facilitățile fiscale, măsurile de economisire a gazelor și de stocare a gazelor[...] și pentru a consolida reziliența la viitoarele șocuri în materie de prețuri. În comunicarea sa din 8 martie 2022 intitulată „REPowerEU: Acțiuni europene comune pentru o energie mai accesibilă ca preț, mai sigură și mai durabilă”², Comisia a prezentat o serie de măsuri suplimentare pentru a consolida setul de instrumente și pentru a răspunde prețurilor crescânde la energie. La 23 martie 2022, Comisia a instituit, de asemenea, un regim temporar de ajutoare de stat pentru a permite anumitor subvenții să atenueze impactul prețurilor ridicate la energie³.**

² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – REPowerEU: acțiuni europene comune pentru o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă, COM(2022) 108 final.

³ Comunicarea Comisiei – Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, C 131 I/01, C/2022/1890.

- (4) La 18 mai 2022, Comisia a prezentat planul REPowerEU⁴, care a introdus măsuri suplimentare axate pe economiile de energie, diversificarea surselor de aprovizionare cu energie și accelerarea introducerii energiei din surse regenerabile, cu scopul de a pune capăt dependenței Uniunii de combustibilii fosili din Rusia, inclusiv o propunere de creștere la 45 % a obiectivului Uniunii pentru 2030 privind energia din surse regenerabile. Mai mult, pe lângă stabilirea de măsuri suplimentare pe termen scurt pentru abordarea prețurilor ridicate la energie, Comunicarea privind intervențiile pe termen scurt pe piața energiei electrice și îmbunătățirile pe termen lung ale organizării pieței energiei electrice⁵ a identificat domenii potențiale de îmbunătățire a organizării pieței energiei electrice și a anunțat intenția de a evalua aceste domenii în vederea modificării cadrului legislativ.

⁴ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – REPowerEU Plan (Planul REPowerEU), COM(2022)230.

⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Intervenții pe termen scurt pe piața energiei electrice și îmbunătățiri pe termen lung ale organizării pieței energiei electrice – o direcție de acțiune, COM(2022) 236 final.

- (5) [...] **Pentru a aborda de urgență criza prețurilor și preocupările legate de securitate, precum și creșterile prețurilor pentru cetățeni, Uniunea a adoptat o serie de acte juridice, cum ar fi Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului⁶ de instituire a unui regim solid de înmagazinare a gazelor, Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului⁷ de stabilire a unor măsuri eficace de reducere a cererii de gaze și energie electrică, Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului⁸ de instituire a unor regimuri de limitare a prețurilor pentru a evita profiturile excepționale atât pe piața gazelor, cât și pe piața energiei electrice⁹[...] ¹⁰ și Regulamentul (UE) 2022/2577 al Consiliului¹¹ de stabilire a unor măsuri de accelerare a procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru instalațiile de energie din surse regenerabile¹²¹³.**

⁶ [...]JO L 173, 30.6.2022, p. 17.

⁷ [...]2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 173.

⁸ Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie (JO L 261I, 7.10.2022, p. 1).

⁹ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze, JO L 206 și [...] (JO L 206, 8.8.2022, p.[...] 1).
¹⁰ Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie, JO L 261.

¹¹ Regulamentul (UE) 2022/2577 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile (JO L 335, 29.12.2022, p. 36).

¹² [...]2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze, JO L 206 și Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea prețurilor ridicate [...], JO L 261[...].

¹³ Regulamentul (UE) 2022/2577 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile, JO L 335, 29.12.2022.

- (6) O piață a **energiei** bine integrată, care se bazează pe pachetul „Energie curată pentru toți europenii”, adoptat în 2018 și 2019¹⁴¹⁵ (**denumit în continuare „pachetul privind energia curată”**), ar trebui să permită Uniunii să beneficieze de avantajele economice ale unei piețe unice a energiei în condiții normale de piață, asigurând securitatea aprovizionării și susținând procesul de decarbonizare. Interconectivitatea transfrontalieră asigură, de asemenea, o funcționare mai sigură, mai fiabilă și mai eficientă a sistemului energetic.

¹⁴ [...]([...] 1)[...])([...])([...])([...]) [...] [...]) [...]

¹⁵ **Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, JO L 328, 21.12.2018, p. 1; Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (JO L 328, 21.12.2018, p. 82); Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, JO L 328, 21.12.2018, p. 210; Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22); Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (reformare) (JO L 158, 14.6.2019, p. 54); Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică (reformare), JO L 158, 14.6.2019, p. 125.**

- (7) Organizarea actuală a pieței energiei electrice a contribuit, de asemenea, la apariția unor produse, servicii și măsuri noi și inovatoare pe piețele cu amănuntul ale energiei electrice, sprijinind eficiența energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile și îmbunătățind posibilitățile de alegere, cu scopul de a-i ajuta pe consumatori să își reducă facturile la energie și prin intermediul instalațiilor la scară mică de producere a energiei electrice și al serviciilor emergente de furnizare a răspunsului părții de consum. Folosirea ca bază și valorificarea potențialului digitalizării sistemului energetic, cum ar fi participarea activă a consumatorilor, ar trebui să fie un element-cheie al viitoarelor noastre piețe și sisteme de energie electrică. În același timp, este necesar să se respecte alegerile consumatorilor și să li se permită acestora să beneficieze de o diversitate de oferte contractuale.
- (8) **Cu toate acestea, [...]**în contextul crizei energetice, organizarea actuală a pieței energiei electrice a evidențiat, de asemenea, o serie de deficiențe importante legate de impactul prețurilor ridicate și volatile ale combustibililor fosili asupra piețelor energiei electrice pe termen scurt, care expun gospodăriile și întreprinderile la creșteri semnificative ale prețurilor, cu efecte asupra facturilor lor la energie electrică.
- (9) O implementare accelerată a energiei din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon și a tehnologiilor nepoluante flexibile constituie modalitatea cea mai durabilă și mai rentabilă de reducere structurală a cererii de combustibili fosili pentru producerea de energie electrică și pentru consumul direct prin electrificarea și integrarea sistemului energetic. Datorită costurilor lor operaționale scăzute, sursele regenerabile pot avea un impact pozitiv asupra prețurilor la energie electrică în întreaga Uniune și pot reduce consumul direct de combustibili fosili.
- (10) Modificările aduse organizării pieței energiei electrice ar trebui să asigure faptul că de beneficiile generate de implementarea în creștere a energiei din surse regenerabile și de tranziția energetică în ansamblu se bucură consumatorii, inclusiv cei mai vulnerabili, și că, în cele din urmă, aceste beneficii îi vor proteja de crizele energetice, evitându-se ca și alte gospodării să cadă în capcana sărăciei energetice. **Respectivele[...]** modificări ar trebui să atenueze impactul prețurilor ridicate ale combustibililor fosili, în special al gazelor, asupra prețurilor la energie electrică, cu scopul de a permite gospodăriilor și întreprinderilor să profite pe termen lung de beneficiile unei energii accesibile și sigure din surse regenerabile durabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

- (11) Reforma organizării pieței energiei electrice ar trebui să aducă beneficii nu numai consumatorilor casnici, ci și competitivității industriilor Uniunii, prin înlesnirea posibilităților acestora de a face investițiile în tehnologii curate de care au nevoie pentru a-și îndeplini traiectoriile de tranziție către zero emisii nete. Tranziția energetică a Uniunii trebuie să se sprijine pe baza solidă reprezentată de producția de tehnologii curate. Aceste reforme vor sprijini electrificarea industriei la prețuri accesibile și vor contribui la păstrarea de către Uniune a poziției sale de lider mondial în ceea ce privește cercetarea și inovarea în domeniul tehnologiilor energetice curate.
- (12) Existența unor piețe pe termen scurt funcționale și eficiente reprezintă un instrument-cheie pentru integrarea pe piață a energiei din surse regenerabile și a surselor de flexibilitate și facilitează integrarea într-un mod rentabil a sistemului energetic.
- (13) Piețele intrazilnice sunt deosebit de importante pentru integrarea cu cele mai mici costuri a surselor regenerabile variabile de energie în sistemul de energie electrică, deoarece ele oferă participanților la piață posibilitatea de a tranzacționa deficite sau surplusuri de energie electrică mai aproape de momentul livrării. Întrucât producătorii de energie din surse regenerabile variabile pot să își estimeze cu precizie producția doar aproape de momentul livrării, este esențial ca aceștia să dispună de un maximum de posibilități de tranzacționare prin accesul la o piață lichidă cât mai aproape posibil de momentul livrării de energie electrică. **Prin urmare, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale ar trebui redusă și definită mai aproape de ora reală. În cazul în care această modificare creează riscuri pentru securitatea aprovizionării, operatorii de sistem de transport ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita o derogare, pe baza unei evaluări a impactului și sub rezerva aprobării de către autoritățile de reglementare, în vederea obținerii unei prelungiri a calendarului de punere în aplicare. Această solicitare ar trebui să includă un plan de acțiune cu măsuri concrete în vederea punerii în aplicare a noii ore de închidere a porții pieței intrazilnice.**

- (14) Prin urmare, este important ca piețele intrazilnice să se adapteze la participarea tehnologiilor pe bază de surse regenerabile variabile de energie, cum ar fi energia solară și eoliană, precum și la participarea răspunsului[...] părții de consum și a stocării **de energie**. Lichiditatea piețelor intrazilnice ar trebui îmbunătățită prin partajarea registrelor de ordine între operatorii de piață din cadrul unei zone de ofertare, inclusiv atunci când capacitățile interzonale sunt stabilite la zero sau după ora de închidere a porții pieței intrazilnice.
- Pentru a se asigura că registrele de ordine sunt partajate între operatorii pieței de energie electrică desemnați (OPEED) în intervalele de timp pentru ziua următoare și intrazilnice, OPEED ar trebui să transmită toate ordinele către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice și nu ar trebui să organizeze tranzacționarea produselor pentru ziua următoare și a produselor intrazilnice sau a produselor cu caracteristici similare în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice. Pentru a aborda riscul inherent de discriminare în cadrul tranzacționării produselor pentru ziua următoare și a produselor intrazilnice în interiorul și în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, precum și pierderea de lichidități rezultată pe piețele cuplate de energie electrică din Uniune, această obligație ar trebui să se aplice OPEED întreprinderilor care exercită direct sau indirect controlul sau orice drept asupra unui OPEED și întreprinderilor care sunt controlate direct sau indirect de un OPEED.** Mai mult, ora de închidere a porții pieței intrazilnice ar trebui stabilită mai aproape de momentul livrării, pentru a maximiza posibilitățile participanților la piață de a tranzacționa deficite și surplusuri de energie electrică și pentru a contribui la o mai bună integrare a surselor regenerabile variabile de energie în sistemul de energie electrică.
- (15) În plus, piețele pe termen scurt ale energiei electrice ar trebui să asigure faptul că furnizorii de servicii de flexibilitate la scară mică pot participa prin reducerea dimensiunii minime a ofertelor.

- (16) Pentru a asigura integrarea eficientă a energiei electrice produse din surse regenerabile variabile de energie și pentru a reduce necesitatea producerii de energie electrică pe bază de combustibili fosili în [...] **situații de criză a prețurilor energiei electrice**, operatorii de sistem de transport [...] ar trebui să aibă posibilitatea de a concepe un produs de reducere a vârfurilor de sarcină care să permită **un răspuns suplimentar al părții de consum, pentru a contribui la reducerea [...] consumului din sistemul de energie electrică [...]. Ca atare, produsul de reducere a vârfurilor de sarcină ar trebui să contribuie atât la scăderea prețurilor angro ale energiei electrice, cât și la [...] securitatea aprovizionării în timpul unei crize a prețurilor energiei electrice.** Întrucât produsul de reducere a vârfurilor de sarcină vizează reducerea și modificarea consumului de energie electrică, domeniul de aplicare al acestui produs ar trebui să se limiteze la răspunsul părții de consum. **Întrucât produsul de reducere a vârfurilor de sarcină este menit să fie aplicat numai într-un număr limitat de situații caracterizate printr-o criză a prețurilor energiei electrice, [...] achiziționarea acestuia poate fi efectuată cu până la o săptămână înainte de eliberarea de capacități suplimentare de răspuns al părții de consum.** Operatorii de sistem de transport ar trebui să poată activa [...] produsul de reducere a vârfurilor de sarcină [...] **pe baza previziunilor privind cererea. Ca alternativă, ar trebui să fie posibil ca produsul de reducere a vârfurilor de sarcină să fie activat automat pe piața pentru ziua următoare, pe baza prețului energiei angajat în timpul achiziționării [...] capacității de reducere a cererii.** Pentru a verifica volumele de reducere activate a cererii, operatorul de sistem de transport ar trebui să utilizeze o valoare de referință care să reflecte consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină.

- (17) Pentru a putea participa activ la piețele energiei electrice și pentru a le oferi flexibilitate, consumatorii trebuie să fie echipați progresiv cu sisteme de contorizare inteligentă. Cu toate acestea, într-o serie de state membre, introducerea sistemelor de contorizare inteligentă este încă lentă. În cazurile în care sistemele de contorizare inteligentă nu sunt încă instalate și dacă acestea nu asigură un nivel suficient de granularitate a datelor, operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție ar trebui să poată utiliza datele provenite de la dispozitivele de [...] **măsurare** dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de flexibilitate, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea energiei. Autorizarea utilizării de date provenite de la dispozitivele de [...] **măsurare** dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea ar trebui să faciliteze participarea activă a consumatorilor pe piață și dezvoltarea răspunsului părții de consum. Utilizarea datelor provenite de la aceste dispozitive de [...] **măsurare** dedicate ar trebui să fie însoțită de cerințe de calitate referitoare la date.
- (18) Prezentul regulament stabilește un temei juridic pentru prelucrarea datelor cu caracter personal în [...] conformitate cu **Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului**¹⁶. Statele membre ar trebui să se asigure că sunt îndeplinite toate principiile și obligațiile în materie de protecție a datelor cu caracter personal prevăzute în [...] **Regulamentul (UE) 2016/679**, inclusiv în ceea ce privește reducerea la minimum a datelor. În cazul în care obiectivul prezentei directive poate fi atins fără prelucrarea datelor cu caracter personal, [...] **operatorii de date** ar trebui să se bazeze pe date anonimizate și agregate.

¹⁶ **Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).**

- (19) Consumatorii și furnizorii au nevoie de piețe la termen eficace și eficiente pentru a-și acoperi expunerea la prețuri pe termen lung și pentru a reduce dependența de prețurile pe termen scurt. Pentru a se asigura faptul că toți clienții de energie **din Uniune** pot beneficia pe deplin de avantajele oferite de piețele integrate ale energiei electrice și de concurența din întreaga Uniune, funcționarea pieței la termen a energiei electrice a Uniunii ar trebui să fie îmbunătățită prin crearea de huburi virtuale regionale în vederea eliminării fragmentării existente a pieței și a lichidității scăzute cu care se confruntă multe zone de ofertare. Huburile virtuale regionale ar trebui să acopere mai multe zone de ofertare, asigurând, în același timp, o corelare adecvată a prețurilor. Este posibil ca unele zone de ofertare să nu fie acoperite de un astfel de hub virtual **regional** în ceea ce privește contribuția la prețul de referință al hubului. Cu toate acestea, participanții la piață din aceste zone de ofertare ar trebui să fie în continuare în măsură să își asigure acoperirea riscului cu ajutorul unui astfel de hub.
- (19a) **În vederea asigurării de condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, Comisiei ar trebui să i se confere competențe de executare pentru a stabili norme detaliate privind organizarea pieței la termen a energiei electrice a Uniunii în ceea ce privește înființarea de huburi virtuale regionale. Pentru a asigura sinergii cu cadrul de reglementare existent, conferirea competențelor de executare prevăzute la articolul 59 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷ ar trebui extinsă pentru a viza, de asemenea, aspectele necesare pentru crearea de huburi virtuale. Înainte de exercitarea competențelor de executare respective, Comisia ar trebui să efectueze o evaluare a impactului. După caz, evaluarea impactului și actul de punere în aplicare ar trebui să reflecte punerea în aplicare a acordurilor interguvernamentale preexistente legate de proprietatea transfrontalieră comună asupra centralelor electrice. Competențele de executare ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului.**

¹⁷ **Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).**

- (20) Huburile virtuale ar trebui să reflecte prețul agregat al mai multor zone de ofertare și să ofere un preț de referință, care ar trebui să fie utilizat de operatorii de piață pentru a oferi produse de acoperire a riscului la termen. În acest sens, huburile virtuale nu ar trebui înțelese ca entități care organizează sau efectuează tranzacții. Prin furnizarea unui indice al prețurilor de referință, huburile virtuale regionale ar trebui să permită punerea în comun a lichidităților și să ofere oportunități mai bune de acoperire a riscului pentru participanții la piață.
- (21) Pentru a spori posibilitățile de acoperire a riscului participanților la piață, rolul platformei unice de alocare, instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei¹⁸, ar trebui extins. Platforma unică de alocare ar trebui să ofere tranzacționarea drepturilor financiare de transport pe termen lung între diferitele zone de ofertare și huburile virtuale regionale. Cererile transmise de participanții la piață pentru drepturile financiare de transport [...] **ar trebui să fie** însoțite de o alocare simultană a capacității interzonale pe termen lung. O astfel de corelare și alocare ar trebui să se efectueze periodic, pentru a asigura suficientă lichiditate și, prin urmare, posibilități eficiente de acoperire a riscului pentru participanții la piață. Drepturile de transport pe termen lung ar trebui emise cu scadențe frecvente, [...] variind de la luna următoare până la cel puțin cu trei ani înainte [...], pentru a fi aliniate la orizontul de timp tipic de acoperire a riscului al participanților la piață. Platforma unică de alocare ar trebui să facă obiectul unei monitorizări și al unei executări pentru a se asigura că își îndeplinește sarcinile în mod corespunzător.

¹⁸ **Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (JO L 259, 27.9.2016, p. 42).**

- (22) Tarifele de rețea ar trebui să stimuleze operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție să utilizeze serviciile de flexibilitate prin dezvoltarea în continuare a unor soluții inovatoare pentru optimizarea rețelei existente și prin achiziționarea de servicii de flexibilitate, în special răspunsul părții de consum sau stocarea. În acest scop, tarifele de rețea ar trebui să fie concepute astfel încât să ia în considerare cheltuielile operaționale și de capital ale operatorilor de sistem sau o combinație eficientă a acestora, astfel încât aceștia să poată exploata sistemul de energie electrică într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. **Cerința privind reflectarea costurilor nu ar trebui să restricționeze posibilitatea de a redistribui costurile în mod eficient în cazurile în care se aplică tarife de rețea diferențiate în funcție de loc sau de timp.** Acest lucru ar contribui și mai mult la integrarea energiei din surse regenerabile la cele mai mici costuri pentru sistemul de energie electrică și ar permite clienților finali să recunoască meritul soluțiilor lor de flexibilitate.

- (23) Sursele regenerabile offshore de energie, cum ar fi energia eoliană offshore, energia oceanică și sistemele fotovoltaice flotante, vor juca un rol esențial în ceea ce privește construirea unui sistem energetic bazat în mare parte pe energia din surse regenerabile, precum și în ceea ce privește asigurarea neutralității climatice până în 2050. Cu toate acestea, există obstacole substanțiale în calea implementării lor mai ample și mai eficiente, care împiedică dezvoltarea intensă necesară pentru atingerea acestor obiective. Obstacole similare ar putea apărea în viitor și în cazul altor tehnologii offshore. Printre aceste obstacole se numără riscurile de investiții asociate situației topografice unice a proiectelor hibride offshore conectate la mai multe piețe **dintr-o zonă de ofertare offshore. Este important ca aceste obstacole să fie abordate în timp util și în mod eficient.** Pentru a reduce riscul de investiții pentru acești dezvoltatori de proiecte offshore și pentru a se asigura că proiectele dintr-o zonă de ofertare offshore au acces deplin pe piețele înconjurătoare, operatorii de sistem de transport ar trebui să garanteze accesul proiectelor offshore [...] **dintr-o zonă de ofertare offshore** la capacitatea interconexiunii hibride respective pentru toate unitățile de timp ale pieței, **până la capacitatea convenită în acordul de racordare, excluzând astfel eventuala capacitate excedentară.** În cazul în care capacitățile de transport disponibile sunt reduse atât de mult încât întreaga cantitate de energie electrică produsă pe care proiectul offshore ar fi putut altfel să o exporte nu poate fi livrată pe piață, operatorul sau operatorii de sistem de transport responsabil(i) cu necesitatea de a limita capacitatea ar trebui, în viitor, să poată compensa în mod proporțional operatorul de proiect offshore cu ajutorul veniturilor din congestii. Această compensare **ar trebui să echilibreze veniturile reduse ale operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile ca urmare a unei astfel de reduceri a accesului la piețele interconectate și ar trebui să fie legată numai de capacitatea de producție disponibilă pe piață, care poate fi dependentă de condițiile meteorologice, excluzând operațiunile de întrerupere a funcționării și operațiunile de întreținere a proiectului offshore. Compensarea în cazul lipsei accesului la rețeaua de transport nu ar trebui interpretată ca reprezentând dispecerizare prioritară. În plus, nu ar trebui să existe niciodată o dublă compensare pentru același risc acoperit de această dispoziție, de exemplu dacă riscul este deja acoperit de un contract pentru diferență sau de o altă schemă de sprijin relevantă.** Detaliile, inclusiv condițiile în care măsura poate expira, **cum ar fi existența unei cereri suficiente în zona de ofertare offshore sau accesul direct la un număr suficient de piețe pentru ca riscul să dispară, precum și abordarea obstacolelor,** urmează să fie definite într-un act de punere în aplicare **inclusiv, după caz, prin modificări ale Regulamentului (UE) 2015/1222 al Comisiei.**

- (24) Pe piața angro pentru ziua următoare, centralele electrice cu costuri marginale mai mici sunt primele dispecerizate, dar prețul primit de toți participanții la piață este stabilit de ultima centrală necesară pentru a acoperi cererea, și anume cea cu cele mai mari costuri marginale, atunci când piețele se închid. În acest context, criza energetică a arătat că o creștere bruscă a prețului gazelor și al cărbunelui superior se poate traduce prin creșteri excepționale și de durată ale prețurilor la care instalațiile de producție pe bază de gaz și cărbune licitează pe piața angro pentru ziua următoare. Acest lucru a condus, la rândul său, la prețuri excepțional de ridicate pe piața pentru ziua următoare din întreaga Uniune, întrucât instalațiile de producție pe bază de gaz și cărbune sunt adesea centralele cu cele mai mari costuri marginale necesare pentru a satisface cererea de energie electrică.
- (25) Având în vedere rolul prețului pe piața pentru ziua următoare ca preț de referință pentru prețul de pe alte piețe angro de energie electrică și faptul că toți participanții la piață primesc prețul de închidere, tehnologiile cu costuri marginale semnificativ mai mici au înregistrat în mod constant venituri ridicate.
- (26) Pentru a atinge obiectivele de decarbonizare și obiectivele stabilite în Planul REPowerEU ale Uniunii de a deveni mai independentă din punct de vedere energetic, Uniunea trebuie să accelereze mult mai mult implementarea energiei din surse regenerabile de energie. Având în vedere nevoile de investiții necesare pentru atingerea acestor obiective, piața ar trebui să asigure stabilirea unui semnal de preț pe termen lung.
- (27) În acest cadru, statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a crea condițiile de piață adecvate pentru instrumentele de piață pe termen lung, cum ar fi contractele de achiziție de energie electrică („PPA”). Contractele de achiziție de energie electrică sunt acorduri bilaterale de achiziție încheiate între producătorii și cumpărătorii de energie electrică. Ele oferă clientului stabilitatea prețurilor pe termen lung și certitudinea necesară pentru ca producătorul să ia decizia de investiție. Cu toate acestea, doar câteva state membre au piețe active de PPA, iar cumpărătorii se limitează în general la întreprinderile mari, nu în ultimul rând deoarece PPA-urile se confruntă cu o serie de obstacole, în special cu dificultatea de a acoperi riscul de neplată din partea cumpărătorului în cadrul acestor contracte pe termen lung. Statele membre ar trebui să ia în considerare necesitatea de a crea o piață dinamică de PPA atunci când stabilesc politicile de realizare a obiectivelor de decarbonizare energetică definite în planurile lor naționale integrate privind energia și clima.

- (28) [...] **În conformitate cu** Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁹, statele membre trebuie să evalueze barierele de reglementare și administrative din calea contractelor pe termen lung de achiziție de energie electrică din surse regenerabile, să elimine barierele nejustificate din calea unor astfel de acorduri și să promoveze utilizarea acestora din urmă. În plus, în planurile lor naționale integrate privind energia și clima, statele membre trebuie să descrie politicile și măsurile care facilitează utilizarea contractelor de achiziție de energie din surse regenerabile. Fără a aduce atingere acestei obligații de raportare cu privire la contextul de reglementare care afectează piața PPA, statele membre ar trebui să se asigure că instrumentele de reducere a riscurilor financiare asociate nerespectării de către cumpărător a obligațiilor sale de plată pe termen lung în cadrul PPA-urilor sunt accesibile întreprinderilor care se confruntă cu bariere la intrarea pe piața PPA și care nu se confruntă cu dificultăți financiare[...]. Statele membre ar putea decide să instituie un sistem de garantare la prețurile pieței **în cazul în care garanțiile private nu sunt accesibile sau nu sunt suficient de accesibile. În acest caz,** Statele membre ar trebui să includă dispoziții pentru a evita reducerea lichidității pe piețele energiei electrice, de exemplu prin utilizarea PPA-urilor financiare. **Statele membre ar putea decide să faciliteze agregarea cererii de PPA-uri din partea clienților care, individual, se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA-urilor, dar care, colectiv, pot oferi producătorilor o ofertă atractivă pentru PPA-uri.** Statele membre nu ar trebui să acorde sprijin PPA-urilor care au ca obiect achiziționarea de energie produsă pe bază de combustibili fosili. Deși abordarea implicită ar trebui să fie nediscriminarea între consumatori, statele membre ar putea decide să direcționeze aceste instrumente către categorii specifice de consumatori, aplicând criterii obiective și nediscriminatorii. În acest cadru, statele membre ar trebui să țină seama de rolul potențial al[...] **mecanismelor** puse la dispoziție la nivelul Uniunii, de exemplu de către Banca Europeană de Investiții („BEI”).

¹⁹ **Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).**

- (29) Statele membre au la dispoziție mai multe instrumente pentru a sprijini dezvoltarea piețelor PPA atunci când elaborează și alocă sprijin public. Autorizarea dezvoltatorilor de proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile care participă la o licitație de sprijin public să rezerve o parte din producția de energie electrică vânzării prin intermediul unui PPA ar contribui la încurajarea și dezvoltarea piețelor PPA. În plus, în cadrul acestei evaluări a ofertelor, statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a aplica criterii de stimulare a accesului la piața PPA pentru actorii care se confruntă cu bariere la intrare, cum ar fi întreprinderile mici și mijlocii („IMM-uri”), acordând prioritate ofertanților care prezintă un angajament de a semna un contract de achiziție de energie electrică pentru o parte din generarea proiectului din partea unuia sau mai multor cumpărători potențiali care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul pe piața PPA.
- (29a) **Statele membre ar trebui să acorde o atenție deosebită PPA transfrontaliere și să elimine barierele nejustificate legate în mod specific de acestea, permițând consumatorilor din statele membre cu capacitate limitată să acceseze fără discriminare energia produsă în alte regiuni.**
- (30) În cazul în care statele membre decid să sprijine [...] investiții finanțate din fonduri publice [...]prin „scheme de sprijinire directă a prețurilor”[...] în **instalații noi de[...] energie electrică pe bază de combustibili nefosili și cu emisii scăzute de dioxid de carbon** pentru a atinge obiectivele de decarbonizare ale Uniunii, schemele respective ar trebui să fie structurate cu ajutorul unor contracte bidirecționale pentru diferență, astfel încât să includă, pe lângă o garanție pentru venituri, și o limitare ascendentă a veniturilor de pe piață ale activelor de producție în cauză. **Întrucât obligația prevăzută în prezentul regulament ar trebui să se aplice numai sprijinului pentru investiții în noi instalații de producere de energie electrică, statele membre pot decide să acorde scheme de sprijin sub forma unor contracte bidirecționale pentru diferență și pentru investiții noi care vizează re tehnologizarea substanțială a instalațiilor existente de producere a energiei electrice sau creșterea substanțială a capacității acestora sau prelungirea duratei lor de viață.** [...]

- (30a) Pentru a asigura securitatea juridică și previzibilitatea, obligația de a structura schemele de sprijin direct prin intermediul unor contracte bidirecționale pentru diferență ar trebui să se aplice numai contractelor din cadrul schemelor de sprijinire directă a prețurilor pentru investiții în noi instalații de producere încheiate după cel puțin trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului regulament. Perioada de tranziție respectivă ar trebui să fie de cinci ani pentru activele hibride offshore conectate la două sau mai multe zone de ofertare din cauza complexității unor astfel de proiecte.**
- (30b) Obligația de a utiliza contracte bidirecționale pentru diferență nu aduce atingere articolului 6 alineatul (1) din Directiva (UE) 2018/2001.**
- (30c) Deși prezentul regulament modifică articolul 4 alineatul (3) al doilea paragraf din Directiva (UE) 2018/2001, celelalte dispoziții ale articolului 4 din Directiva (UE) 2018/2001, care stabilește principiile de concepere pentru schemele de sprijin pentru energia din surse regenerabile, rămân pe deplin aplicabile.**
- (31) [...]Contractele bidirecționale pentru diferență ar asigura faptul că veniturile producătorilor care provin din noi investiții în producerea de energie electrică și care beneficiază de sprijin public devin mai independente de prețurile volatile ale producției bazate pe combustibili fosili, care stabilește, de regulă, prețul pe piața pentru ziua următoare.**

(31a) Anumite principii de concepere în conformitate cu prezentul regulament ar trebui să se aplice schemelor de sprijinire directă a prețurilor sub forma unor contracte bidirecționale pentru diferență. La evaluarea unor astfel de contracte bidirecționale pentru diferență în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, Comisia ar trebui să verifice conformitatea cu dispozițiile dreptului Uniunii care sunt intrinsec legate de normele privind ajutoarele de stat, cum ar fi principiile de concepere pentru contractele bidirecționale pentru diferență prevăzute în prezentul regulament. Respectivetele contracte bidirecționale pentru diferență ar trebui concepute astfel încât să mențină stimulentele pentru ca instalația de producere să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele energiei electrice, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței. În evaluarea sa, Comisia ar trebui să se asigure că modul în care sunt concepute contractele bidirecționale pentru diferență nu conduce la denaturarea concurenței. Comisia ar trebui să se asigure, în special, că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu denaturează condițiile de concurență echitabile de pe piața internă, în special în cazurile în care nu se poate desfășura o procedură de ofertare concurențială. Contractele bidirecționale pentru diferență ar putea varia în ceea ce privește durata și ar putea include, printre altele, contracte pentru diferență bazate pe injecție cu unul sau mai multe prețuri de exercitare, un preț minim sau contracte pentru diferență bazate pe capacitate sau pe criterii de referință. Obligația de a utiliza contracte bidirecționale pentru diferență nu se aplică schemelor de sprijin care nu sunt direct legate de producția de energie electrică, cum ar fi stocarea, și care nu implică sprijinirea directă a prețurilor, de exemplu prin ajutoare pentru investiții sub formă de granturi inițiale, măsuri fiscale sau certificate verzi, printre altele.

- (32) Cu toate acestea, în măsura în care limitarea stabilirii unor scheme de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență reduce tipurile de scheme de sprijinire directă a prețurilor pe care statele membre [...] **le pot** adopta în ceea ce privește sursele regenerabile de energie, aceasta ar trebui să se limiteze la tehnologiile cu emisii scăzute de dioxid de carbon, care nu utilizează combustibili fosili, cu costuri operaționale scăzute și stabile, precum și la tehnologiile care, de regulă, nu oferă flexibilitate sistemului energetic, excluzând totodată tehnologiile care se află în etapele de început ale introducerii lor pe piață. Acest lucru este necesar pentru a se asigura că viabilitatea economică a tehnologiilor de producție cu costuri marginale ridicate nu este pusă în pericol și pentru a menține stimulentele tehnologiilor care pot oferi sistemului energetic flexibilitatea necesară pentru a licita pe piața energiei electrice pe baza costurilor lor implicite. Mai mult, limitarea de a stabili scheme de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență nu ar trebui să se aplice tehnologiilor emergente pentru care alte tipuri de scheme de sprijinire directă a prețurilor ar putea fi mai potrivite pentru a stimula utilizarea acestora. Această limitare nu ar trebui să aducă atingere posibilei excepții pentru instalațiile la scară mică și proiectele demonstrative în temeiul [...] **Directivei** (UE) 2018/2001 [...] și ar trebui să țină seama de particularitățile comunităților de energie din surse regenerabile în conformitate cu [...] directiva respectivă.
- (33) Având în vedere nevoia de a oferi producătorilor certitudine în materie de reglementare, obligația statelor membre de a aplica scheme de sprijinire directă a prețurilor pentru producția de energie electrică sub forma unor contracte bidirecționale pentru diferență ar trebui să se aplice numai [...] investițiilor [...] **în instalații noi de producere de energie electrică** din sursele menționate în considerentul de mai sus.

- (34) Datorită limitării ascendente a veniturilor de pe piață, schemele de sprijinire directă a prețurilor sub forma unor contracte bidirecționale pentru diferență ar trebui să ofere o sursă suplimentară de venituri pentru statele membre în perioadele în care prețurile la energie sunt ridicate. Pentru a atenua și mai mult impactul prețurilor ridicate ale energiei electrice asupra facturilor la energie ale consumatorilor, statele membre ar trebui să se asigure că veniturile colectate de la producătorii care fac obiectul schemelor de sprijinire directă a prețurilor sub forma unor contracte bidirecționale pentru diferență, **sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară**, sunt transferate [...] clienților finali[...]. **Atunci când distribuie veniturile gospodăriilor, statele membre ar trebui, în special, să poată favoriza clienții vulnerabili. Având în vedere beneficiile mai ample pentru clienții de energie electrică care decurg din investițiile în energia din surse regenerabile, în eficiența energetică și în implementarea energiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon, statele membre ar trebui, de asemenea, să aibă posibilitatea de a utiliza veniturile din contractele bidirecționale pentru diferență, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pentru a finanța investițiile menite să reducă costurile energiei electrice pentru clienții finali și de a utiliza aceste venituri, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pentru a finanța costurile schemelor de sprijinire directă a prețurilor.**[...]Redistribuirea veniturilor ar trebui să se facă într-un mod care să garanteze că [...] clienții sunt expuși într-o anumită măsură semnalului de preț, astfel încât aceștia să își reducă consumul atunci când prețurile sunt ridicate sau să îl transfere către perioade în care prețurile sunt mai mici (care sunt, de regulă, perioade cu o pondere mai mare a producției de energie din surse regenerabile). **În special, statele membre ar trebui să poată lua în considerare consumul în afara orelor de vârf pentru a menține stimulentele pentru flexibilitate.** Statele membre ar trebui să se asigure că redistribuirea veniturilor către consumatorii finali de energie electrică nu afectează condițiile de concurență echitabile și concurența între diferiți furnizori. **Aceste principii nu ar trebui să fie obligatorii pentru veniturile generate de contractele din cadrul schemelor de sprijinire directă a prețurilor încheiate înainte de data aplicării obligației de a utiliza contracte bidirecționale pentru diferență. Este posibil ca statele membre să distribuie veniturile din contractele bidirecționale pentru diferență, fără ca această distribuie să constituie o reglementare a prețurilor cu amănuntul în temeiul articolului 5 din Directiva (UE) 2019/944.**

- (35) În plus, statele membre ar trebui să se asigure că schemele de sprijinire directă a prețurilor, indiferent de forma lor, nu subminează funcționarea eficientă, competitivă și lichidă a piețelor energiei electrice, menținând stimulentele pentru producători de a reacționa la semnalele pieței, inclusiv de a înceta producția atunci când prețurile energiei electrice se situează sub costurile lor operaționale, precum și stimulentele pentru clienții finali de a-și reduce consumul atunci când prețurile energiei electrice sunt ridicate. Statele membre ar trebui să se asigure că schemele de sprijinire nu constituie un obstacol în calea dezvoltării contractelor comerciale, cum ar fi contractele de achiziție de energie electrică.
- (36) Astfel, contractele bidirecționale pentru diferență și contractele de achiziție de energie electrică joacă roluri complementare în promovarea tranziției energetice și în oferirea pentru consumatori a beneficiilor energiei din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Sub rezerva cerințelor prevăzute în [...]prezentul regulament, statele membre ar trebui să aibă libertatea de a decide ce instrumente doresc să utilizeze pentru a-și atinge obiectivele în materie de decarbonizare. Prin intermediul contractelor de achiziție de energie electrică, investitorii privați contribuie la implementarea suplimentară a energiei din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, blocând în același timp prețurile scăzute și stabile ale energiei electrice pe termen lung. De asemenea, prin intermediul contractelor bidirecționale pentru diferență, același obiectiv este atins de entitățile publice în numele consumatorilor. Ambele instrumente sunt necesare pentru a atinge obiectivele de decarbonizare ale Uniunii prin implementarea energiei din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, oferind totodată consumatorilor beneficiile producerii cu costuri scăzute a energiei electrice.

- (37) Implementarea accelerată a energiei din surse regenerabile necesită o disponibilitate tot mai mare a soluțiilor de flexibilitate pentru a asigura integrarea acestora în rețea și pentru a permite sistemului și rețelei de energie electrică să se adapteze la variabilitatea producției și a consumului de energie electrică în cadrul unor orizonturi de timp diferite. **Pentru a promova flexibilitatea în materie de combustibili nefosili**, autoritățile de reglementare sau alte autorități ori entități desemnate de un stat membru ar trebui să evalueze periodic nevoia de flexibilitate a sistemului energetic pe baza contribuției operatorilor de sistem de transport și a operatorilor de sistem de distribuție, iar evaluarea respectivă ar trebui să completeze raportarea privind flexibilitatea sistemelor energetice naționale în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului²⁰. Evaluarea nevoilor de flexibilitate ale sistemului energetic ar trebui să ia în considerare toate investițiile existente și planificate, [...]inclusiv activele existente care nu sunt încă conectate la rețea[...], în surse de flexibilitate, cum ar fi producția flexibilă de energie electrică, interconexiunile, răspunsul părții de consum, stocarea energiei sau producția de combustibili din surse regenerabile, având în vedere necesitatea decarbonizării sistemului energetic. Pe această bază, statele membre ar trebui să definească un obiectiv național privind flexibilitatea în materie de combustibili nefosili, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea energiei, care ar trebui să se reflecte, de asemenea, în planurile lor naționale integrate privind energia și clima.

²⁰ **Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).**

- (38) Pentru a atinge obiectivul național **orientativ** privind flexibilitatea în materie de combustibili nefosili, cum ar fi răspunsul părții de consum și nevoile de investiții în stocarea energiei și în cazul în care nevoile de flexibilitate nu sunt abordate prin **eliminarea barierelor de pe piață și a investițiilor existente**, statele membre pot **aplica scheme de sprijin pentru flexibilitatea în materie de combustibili nefosili care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate în materie de combustibili nefosili**. [...] [...]
- (39) [...]
- (40) [...]

(40a) Întrucât mecanismele necoordonate de asigurare a capacității pot avea un impact semnificativ asupra pieței interne a energiei electrice, pachetul privind energia curată a introdus un cadru cuprinzător menit să evalueze mai bine necesitățile și să îmbunătățească conceperea mecanismelor de asigurare a capacității. În pofida necesității de a limita denaturarea concurenței și a pieței interne, alături de un cadru de reglementare adecvat, mecanismele de asigurare a capacității pot juca un rol important în asigurarea adecvării resurselor, în special în timpul tranziției către un sistem fără emisii de dioxid de carbon și pentru sisteme energetice insuficient interconectate. Prin urmare, deși mecanismele de asigurare a capacității nu ar mai trebui să fie considerate măsuri de ultimă instanță, necesitatea și modul lor de concepere ar trebui evaluate periodic, având în vedere cadrul de reglementare în schimbare și circumstanțele pieței. Cu toate acestea, procedura de adoptare a mecanismelor de asigurare a capacității s-a dovedit a fi complexă. Pentru a aborda posibilitățile de raționalizare și simplificare a procesului de aplicare a unui mecanism de asigurare a capacității, și pentru a asigura că preocupările privind adecvarea pot fi abordate de statele membre în timp util, asigurând totodată controalele necesare pentru a preveni prejudiciile aduse pieței interne, Comisia ar trebui să prezinte de urgență un raport cuprinzător de evaluare a acestor posibilități. În acest context, Comisia ar trebui să solicite agenției să modifice metodologia de evaluare a adecvării resurselor la nivel european în conformitate cu procesul aplicabil, după caz. După consultarea cu statele membre, Comisia ar trebui să prezinte propuneri în vederea simplificării și a raționalizării procesului de evaluare a mecanismelor de asigurare a capacității, după caz, în termen de cel mult trei luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament.

- (41) Racordarea noilor instalații de producere și de cerere de energie, în special a centralelor de energie din surse regenerabile, se confruntă adesea cu întârzieri în ceea ce privește procedurile de racordare la rețea. Unul dintre motivele unor astfel de întârzieri este lipsa de disponibilitate a capacității rețelei în locul ales de investitor, ceea ce implică necesitatea unor extinderi sau consolidări ale rețelei pentru a realiza racordarea instalațiilor la sistem în condiții de siguranță. O nouă cerință ca operatorii de sisteme energetice, atât la nivel de transport, cât și la nivel de distribuție, să publice și să actualizeze informațiile privind disponibilitatea capacității rețelei în zonele lor de exploatare ar contribui la luarea de decizii de către investitori pe baza informațiilor privind disponibilitatea capacității rețelei în cadrul sistemului și, prin urmare, la accelerarea necesară a implementării energiei din surse regenerabile.
- (42) Mai mult, pentru a aborda problema timpului îndelungat de răspuns la cererile de racordare la rețea, operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție ar trebui să furnizeze informații clare și transparente utilizatorilor sistemului cu privire la stadiul și tratarea cererilor lor de racordare. Operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție ar trebui să furnizeze aceste informații în termen de trei luni de la depunerea cererii.
- (43) În timpul crizei energetice, consumatorii au fost expuși la prețuri angro la energie extrem de volatile și au avut posibilități limitate de a se implica activ pe piața energiei. În consecință, multe gospodării s-au confruntat cu dificultăți în ceea ce privește plata facturilor. Consumatorii vulnerabili și consumatorii afectați de sărăcie energetică au cel mai mult de suferit²¹, însă gospodăriile cu venituri medii au fost, de asemenea, expuse unor astfel de dificultăți. Prin urmare, este important să se actualizeze drepturile și protecția consumatorilor, permițându-le acestora să beneficieze de tranziția energetică, să își decupleze facturile la energie electrică de variațiile prețurilor pe termen scurt de pe piețele energiei, precum și să se reechilibreze riscul dintre furnizori și consumatori.

²¹ Anumite grupuri sunt mai expuse riscului de a fi afectate de sărăcie energetică sau mai susceptibile la efectele negative ale sărăciei energetice, cum ar fi femeile, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă, copiii și persoanele cu origine rasială sau etnică minoritară.

- (44) Consumatorii ar trebui să aibă acces la o gamă largă de oferte, astfel încât să poată alege contractele în funcție de nevoile proprii. Cu toate acestea, furnizorii și-au redus ofertele, contractele cu preț fix s-au împușinat, iar alegerea ofertelor a devenit limitată.
- Consumatorii ar trebui să aibă întotdeauna posibilitatea de a opta pentru un contract accesibil cu prețuri fixe și pe durată determinată, iar furnizorii nu ar trebui să modifice unilateral clauzele și condițiile înainte de expirarea unui astfel de contract. **Acest lucru nu schimbă cu nimic faptul că contractele cu prețuri dinamice rămân esențiale și că o penetrare tot mai mare a surselor regenerabile de energie poate ajuta consumatorii să își reducă facturile la energie. Statele membre ar trebui să poată scuti furnizorii care oferă doar contracte cu prețuri dinamice de obligația de a oferi contracte cu prețuri fixe și pe durată determinată, cu condiția ca acest lucru să nu aibă un impact negativ asupra concurenței și să permită menținerea unei game suficiente de contracte cu prețuri fixe și pe durată determinată.**
- (45) Atunci când furnizorii nu se asigură că portofoliul lor de energie electrică este suficient de acoperit împotriva riscurilor, modificările prețurilor angro ale energiei electrice îi pot expune financiar la riscuri și, în caz de eșec, pot transfera costurile asupra consumatorilor și asupra altor utilizatori ai rețelei. Prin urmare, ar trebui să se asigure că furnizorii sunt acoperiți în mod corespunzător atunci când oferă contracte cu preț fix. O strategie adecvată de acoperire a riscului ar trebui să țină seama de accesul furnizorilor la propria producție și la capitalizarea acesteia, precum și de expunerea sa la modificările prețurilor de pe piața angro. **Existența unor strategii adecvate de acoperire a riscului poate fi asigurată prin norme generale monitorizate fără efectuarea unei revizuirii specifice a pozițiilor sau strategiilor fiecărui furnizor în parte. Printre instrumentele utilizate pentru evaluarea strategiilor de acoperire a riscului de către furnizori s-ar putea număra testele de rezistență și cerințele de raportare aplicabile furnizorilor.**

- (46) Consumatorii ar trebui să aibă posibilitatea de a alege furnizorul care le oferă prețul și serviciul cel mai potrivit nevoilor lor. Progresele înregistrate în ceea ce privește tehnologia contorizării și a subcontorizării, la care se adaugă tehnologia informației și comunicațiilor, au făcut ca, în prezent, să fie posibilă existența, din punct de vedere tehnic, a mai multor furnizori pentru un singur spațiu. Dacă doresc, clienții ar trebui să poată utiliza aceste posibilități pentru a alege un furnizor separat, în special în ceea ce privește energia electrică, pentru a alimenta aparate precum pompele de căldură sau vehiculele electrice cu un consum extrem de ridicat sau care au, de asemenea, capacitatea de a-și transfera automat consumul de energie electrică ca răspuns la semnalele de preț. [...] **În acest scop, clienților ar trebui să li se permită să aibă mai multe puncte de contorizare și facturare acoperite de punctul unic de racordare pentru spațiul lor, care să permită contorizarea și alimentarea separată a diferitelor aparate. Punctele de contorizare ar trebui să fie diferențiate în mod clar unele de altele. Normele de alocare a costurilor asociate ar trebui stabilite la nivel național. Unele sisteme de contorizare inteligentă pot acoperi în mod direct mai multe puncte de contorizare și, prin urmare, le pot permite clienților să aibă simultan mai multe contracte de furnizare a energiei electrice. Furnizorii ar trebui să aibă responsabilitatea de echilibrare numai pentru punctele de contorizare și facturare pentru care [...] asigură furnizarea. În plus, prin intermediul unor soluții de măsurare dedicate [...] care sunt atașate sau încorporate în aparate cu sarcini flexibile și controlabile, clienții finali pot participa la alte scheme de răspuns al părții de consum bazate pe stimulente care oferă servicii de flexibilitate pe piața energiei electrice, precum și operatorilor de sistem de transport și operatorilor de sistem de distribuție. În general, astfel de măsuri ar trebui să contribuie la utilizarea sporită a răspunsului părții de consum și la capacitatea consumatorilor, permițându-le acestora din urmă un control mai mare asupra consumului de energie și asupra facturilor lor și oferind totodată sistemului energetic o flexibilitate suplimentară pentru a face față fluctuațiilor cererii și ofertei.**

- (47) Ca urmare a complexității tot mai mari a ofertelor de energie și a diferitelor practici de comercializare, consumatorii întâmpină adesea dificultăți în a înțelege pe deplin la ce se angajează. În speță, există o lipsă de claritate cu privire la modul în care sunt stabilite prețurile, la condițiile de reînnoire a contractului, la consecințele rezilierii unui contract sau la motivele modificării condițiilor de către furnizor. Prin urmare, informațiile-cheie privind ofertele în materie de energie ar trebui să fie furnizate consumatorilor de către furnizorii sau participanții la piață implicați în agregare într-un mod succint și ușor de înțeles, înainte de semnarea contractului.
- (48) Pentru a asigura continuitatea aprovizionării consumatorilor **în special în** cazurile [...] în care furnizorul nu își îndeplinește obligațiile, statele membre ar trebui **să pună în aplicare un regim de tip „furnizor de ultimă instanță”**. **Ar trebui să fie posibilă desemnarea[...] furnizorului de ultimă instanță [...]fie înainte, fie în momentul în care furnizorul nu își îndeplinește obligațiile. Un astfel de furnizor de ultimă instanță** poate fi considerat [...] furnizor de servicii universale. [...]Un furnizor **de ultimă instanță** ar putea fi departamentul de vânzări al unei întreprinderi integrate vertical care îndeplinește, de asemenea, funcții de distribuție, cu condiția să îndeplinească cerințele de separare prevăzute [...]în Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului²². Totuși, acest lucru nu implică o obligație a statelor membre de a furniza la un anumit preț minim fix. **În cazul în care, înainte de intrarea în vigoare a prezentei directive, un stat membru a desemnat deja un furnizor de ultimă instanță printr-o procedură echitabilă, transparentă și nediscriminatorie, nu este necesar să se desfășoare o nouă procedură de numire a furnizorului de ultimă instanță.**

²² Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

- (49) Partajarea energiei poate crea reziliență în ceea ce privește efectele prețurilor ridicate și volatile de pe piața angro asupra facturilor la energie ale consumatorilor, capacitează un grup mai larg de consumatori care altfel nu au opțiunea de a deveni clienți activi din cauza constrângerilor financiare sau spațiale, cum ar fi consumatorii vulnerabili și cei afectați de sărăcie energetică, și duce la o utilizare sporită a energiei din surse regenerabile prin mobilizarea unor investiții suplimentare de capital privat și prin diversificarea căilor de remunerare. Prin integrarea semnalelor de preț și a instalațiilor de stocare adecvate, partajarea energiei electrice poate contribui la punerea bazelor pentru valorificarea potențialului de flexibilitate al consumatorilor mai mici.
- (50) Clienții activi care dețin, concesionează sau închiriază o instalație de stocare sau de producere ar trebui să aibă dreptul de a partaja producția excedentară **la un anumit preț sau cu titlu gratuit** și de a permite altor consumatori să devină activi sau să partajeze energia din surse regenerabile generată sau stocată de instalațiile deținute, concesionate sau închiriate în comun, fie direct, fie prin intermediul unui intermediar terț. **Orice plată pentru partajarea producției excedentare la un anumit preț poate fi decontată direct între clienții activi sau poate fi automatizată prin intermediul unei platforme de tranzacționare *inter pares*.** Acordul de partajare a energiei fie se bazează pe un acord contractual privat între clienți activi, fie este organizat prin intermediul unei entități juridice. O entitate juridică care încorporează criteriile unei comunități de energie din surse regenerabile, astfel cum este definită în Directiva (UE) 2018/2001[...], sau ale unei comunități de energie a cetățenilor, astfel cum este definită în Directiva (UE) 2019/944[...], poate partaja cu membrii săi energia electrică generată de instalațiile pe care le dețin integral. Cadrul de protecție și capacitate pentru partajarea energiei ar trebui să acorde o atenție deosebită consumatorilor vulnerabili și celor afectați de sărăcie energetică.

- (51) Partajarea energiei transpune în practică consumul colectiv de energie electrică autoprodusă sau stocată, introdusă în rețea de mai mulți clienți activi care acționează în comun. Statele membre ar trebui să instituie infrastructura informatică adecvată pentru a permite corelarea administrativă, într-un anumit interval de timp, a consumului **total contorizat al clientului** cu energia din surse regenerabile autoprodusă sau stocată, **care este dedusă din consumul total**, în scopul calculării componentei energetice a facturii la energie **emise de furnizorul clientului și, prin urmare, al reducerii facturii clientului**. Producția provenită de la aceste instalații ar trebui să fie distribuită între profilurile de sarcină agregate ale consumatorilor, pe baza unor metode de calcul statice, variabile sau dinamice, care pot fi predefinite sau convenite de către clienții activi. **Clienții activi care participă la partajarea energiei sunt responsabili din punct de vedere financiar pentru dezechilibrele pe care le cauzează. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere posibilității clienților activi de a-și delega responsabilitățile de echilibrare altor participanți la piață. Toate drepturile și obligațiile consumatorilor prevăzute în directiva modificată se aplică clienților finali implicați în sisteme de partajare a energiei. Cu toate acestea, gospodăriile cu o capacitate instalată de până la 10,8 kW pentru gospodăriile individuale și de până la 50 kW pentru blocurile de apartamente nu ar trebui să fie obligate să respecte obligațiile furnizorilor.**
- (52) Clienții vulnerabili ar trebui să fie protejați în mod adecvat împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică și, de asemenea, nu ar trebui să fie puși în situația de a fi forțați să se deconecteze. Rolul furnizorilor și al tuturor autorităților naționale relevante în identificarea măsurilor adecvate, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, care ar trebui să fie puse la dispoziția clienților vulnerabili pentru a-și gestiona consumul de energie și costurile, rămâne esențial, inclusiv prin intermediul unei cooperări strânse cu sistemele de securitate socială.

(53) Intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice constituie, în principiu, o măsură care denaturează piața. Prin urmare, astfel de intervenții pot fi efectuate numai cu titlu de obligații de serviciu public și sunt supuse unor condiții specifice. În temeiul acestei directive, este posibil să se stabilească prețuri reglementate pentru gospodăriile vulnerabile și cele afectate de sărăcie energetică, inclusiv sub nivelul costurilor, și, ca măsură de tranziție, pentru gospodării și microîntreprinderi, **indiferent dacă există sau nu o criză a prețurilor energiei electrice**. În perioade de criză, în care prețurile angro și cu amănuntul ale energiei electrice cresc semnificativ, iar acest lucru are un impact negativ asupra economiei în general, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a extinde temporar aplicarea prețurilor reglementate și la IMM-uri. Statele membre ar trebui să aibă, cu titlu temporar, posibilitatea ca, atât pentru gospodării, cât și pentru IMM-uri, să stabilească prețuri reglementate sub nivelul costurilor, atât timp cât acest lucru nu creează distorsiuni între furnizori, iar furnizorii sunt compensați pentru costurile de furnizare sub nivelul costurilor **pe durata unei crize a prețurilor energiei electrice**. Cu toate acestea, trebuie să se garanteze că o astfel de reglementare a prețurilor este direcționată și că ea nu creează stimulente pentru creșterea consumului. Prin urmare, **prelungirea temporară a[...] reglementării prețurilor** ar trebui să fie limitată la 80 % din consumul mediu al gospodăriilor și la 70 % din consumul din anul precedent pentru IMM-uri. **Consiliul, acționând pe baza unei propuneri a Comisiei**, ar trebui să stabilească, [...] **printr-o decizie de punere în aplicare**, existența unei crize a prețurilor energiei electrice **la nivel regional sau la nivelul Uniunii. Evaluarea existenței unei astfel de crize a prețurilor** ar trebui să se bazeze pe o comparație cu prețurile din perioadele de funcționare normală a pieței și, prin urmare, să excludă impactul crizelor anterioare. **Decizia[...]** ar trebui, de asemenea, să precizeze perioada de valabilitate a celor stabilite, care poate fi de până la un an, în cursul căreia se aplică prelungirea temporară a prețurilor reglementate. **În cazul în care continuă să fie îndeplinite condițiile pentru a se considera că există o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii, Consiliul** ar trebui să aibă posibilitatea ca, la propunerea Comisiei [...], să prelungească perioada de valabilitate a deciziei de punere în aplicare. Conferirea de competențe de executare Consiliului ține seama în mod corespunzător de caracterul politic al deciziei de declanșare a extinderii posibilităților de intervenții publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea de energie electrică, care necesită o echilibrare delicată a diferitelor considerente de politică, precum și a implicațiilor orizontale ale unei astfel de decizii pentru statele membre[...].

- (53a) Plafonul pe venituri pentru generatorii inframarginali introdus la articolele 6-8 și la articolul 10 din Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului a oferit, în unele cazuri, o sursă relevantă de venit pe care statele membre au utilizat-o pentru a atenua impactul prețurilor ridicate ale energiei electrice asupra facturilor consumatorilor. Prezentul regulament prevede instrumente care vor oferi, de asemenea, ajutor consumatorilor în perioadele în care prețurile energiei electrice sunt ridicate; cât timp pun în aplicare aceste instrumente, statele membre ar trebui să fie autorizate, de asemenea, să aplice un plafon pe venituri pentru generatorii inframarginali până la 30 iunie 2024. Plafonul pe venituri respectiv ar trebui să facă obiectul unor condiții corespunzătoare celor care erau aplicabile în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1854 al Consiliului. Pentru a evalua aplicarea unui astfel de plafon pe venituri, Comisia ar trebui să prezinte un raport Parlamentului și Consiliului.**
- (53aa) În măsura în care oricare dintre măsurile prevăzute de prezentul regulament constituie ajutor de stat, dispozițiile referitoare la astfel de măsuri nu aduc atingere aplicării articolelor 107 și 108 din TFUE. Comisia are competența de a evalua compatibilitatea ajutorului de stat cu piața internă.**

- (53b) Întrucât Estonia, Letonia și Lituania nu sunt încă sincronizate cu sistemul european de energie electrică, acestea se confruntă cu provocări foarte specifice în ceea ce privește organizarea piețelor de echilibrare și achiziția de servicii auxiliare bazată pe piață. Deși procesul de sincronizare este în plină desfășurare, una dintre condițiile prealabile esențiale pentru funcționarea stabilă a sistemului sincron este disponibilitatea unor rezerve suficiente de capacități de echilibrare în vederea reglării frecvențelor. Cu toate acestea, fiind dependente de zona sincronă rusă pentru gestionarea frecvențelor, țările baltice nu erau încă în măsură să instituie o piață de echilibrare funcțională proprie. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a sporit substanțial riscul pentru securitatea aprovizionării care rezultă din absența unor piețe de echilibrare proprii.
- Prin urmare, cerințele de la articolul 6 alineatele (9), (10) și (11) din Regulamentul (UE) 2019/943 și de la articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei, care sunt menite să se aplice piețelor de echilibrare existente, nu reflectă deocamdată situația din Estonia, Letonia și Lituania, în special deoarece crearea unei piețe de echilibrare necesită timp și investiții noi în capacitatea de echilibrare. Prin urmare, Estonia, Letonia și Lituania ar trebui să aibă dreptul, indiferent de aceste cerințe, să încheie contracte pe termen mai lung pentru a achiziționa capacități de echilibrare pentru o perioadă de tranziție.
- (53ba) De asemenea, Estonia, Letonia și Lituania ar trebui să fie scutite de cerințele anumitor dispoziții ale articolului 40 alineatul (4) și ale articolului 54 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/944, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a se asigura securitatea sistemului pentru o perioadă de tranziție.
- (53c) Perioadele de tranziție pentru Estonia, Letonia și Lituania ar trebui să fie eliminate treptat cât mai curând posibil după sincronizare și să fie utilizate pentru dezvoltarea instrumentelor de piață adecvate care oferă rezerve de echilibrare pe termen scurt și alte servicii auxiliare indispensabile și ar trebui să se limiteze la timpul necesar pentru acest proces.

- (53d) Se preconizează că statele baltice vor fi sincronizate cu zona sincronă Europa Continentală printr-o linie cu dublu circuit care leagă Polonia și Lituania. Odată sincronizarea realizată, capacitatea acestei linii va trebui păstrată, în mare parte, pentru marje de fiabilitate în cazul unei întreruperi neașteptate în alimentarea sistemului baltic și al abaterilor neintenționate rezultate. Operatorii de sistem de transport ar trebui să ofere în continuare o capacitate maximă pentru comerțul transfrontalier, respectând limitele de siguranță în funcționare și luând în considerare posibilele contingențe din sistemele polonez și lituanian, inclusiv cele care rezultă din întreruperile în alimentarea liniilor de curent continuu de înaltă tensiune (*high-voltage direct current* – HVDC) sau din deconectarea statelor baltice de la zona sincronă Europa Continentală. Situația specifică a acestei interconectări ar trebui luată în considerare la calcularea capacității totale și a contingențelor în temeiul articolului 16 alineatul (8) din Regulamentul (UE) 2019/943.
- (53e) Având în vedere că sistemul de transport cipriot nu este conectat la niciun stat membru, Cipru se confruntă cu provocări foarte specifice în ceea ce privește organizarea piețelor de echilibrare și achiziția de servicii auxiliare bazată pe piață. Cipru ar trebui să fie scutit de cerințele articolului 40 alineatul (4) și ale articolului 54 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/944 în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura securitatea sistemului pentru o perioadă de tranziție, și anume până când sistemul de transport cipriot va fi conectat la alte state membre prin intermediul interconexiunilor.

- (53f) Pentru a sprijini obiectivele de protecție a mediului, articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului stabilește cerințe privind limitele emisiilor de CO₂ pentru mecanismele de asigurare a capacității. Cu toate acestea, în timpul tranziției lor către un sistem fără emisii de dioxid de carbon și în urma crizei energetice, statele membre care aplică mecanisme de asigurare a capacității care au fost aprobate înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament pot deroga, în mod excepțional și ca mecanism de ultimă instanță, de la această limită a emisiilor de CO₂ pentru o perioadă limitată de timp. O astfel de derogare ar trebui să se limiteze însă la capacitatea de producție existentă care a început producția comercială înainte de 4 iulie 2019, respectiv înainte de intrarea în vigoare a pachetului privind energia curată. În cazul în care procesele de achiziții publice anterioare care au respectat limitele emisiilor de CO₂ nu au generat capacitatea necesară pentru a aborda problema de adecvare identificată, statelor membre ar trebui să li se permită să organizeze un proces de achiziții publice suplimentar care să îndeplinească toate cerințele capitolului IV din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului, cu excepția celor referitoare la limitele emisiilor de CO₂ și numai pentru volumul de capacitate necesar pentru a aborda problema de adecvare identificată. Nu ar trebui să se achiziționeze capacități de producție care nu respectă limitele emisiilor de CO₂ pentru o perioadă mai mare de un an. Această aplicare nu are loc în detrimentul planurilor de decarbonizare anticipate de statele membre.
- (53g) Mecanismele de asigurare a capacității ar trebui să fie deschise participării tuturor resurselor capabile să asigure performanțele tehnice necesare, inclusiv centralelor electrice pe bază de gaz, cu condiția ca acestea să respecte limita de emisii prevăzută la articolul 22 alineatul (4).

- (54) Măsurile prevăzute de [...] **prezentul** regulament nu aduc atingere nici aplicării Directivei 2014/65/UE a **Parlamentului European și a Consiliului**²³, a Regulamentului (UE) 2016/1011 al **Parlamentului European și al Consiliului**²⁴ sau a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al **Parlamentului European și al Consiliului**²⁵.
- (55) Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului²⁶, Regulamentul (UE) 2019/943 [...], Directiva (UE) 2019/944 [...] și Directiva (UE) 2018/2001 [...] ar trebui modificate în consecință.
- (56) Întrucât obiectivele prezentului regulament, **și anume îmbunătățirea organizării pieței integrate a energiei electrice, în special în scopul prevenirii unor prețuri nejustificat de ridicate ale energiei electrice**, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la respectivul articol, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective,

[...]ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Modificări ale Regulamentului (UE) 2019/943 [...]

Regulamentul (UE) 2019/943 se modifică după cum urmează:

-
- ²³ **Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).**
- ²⁴ **Regulamentul (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2014/17/UE și a Regulamentului (UE) nr. 596/2014 (JO L 171, 29.6.2016, p. 1).**
- ²⁵ **Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).**
- ²⁶ **Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22).**

1. Articolul 1 se modifică după cum urmează:

(a) litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) stabilirea unor principii fundamentale pentru buna funcționare a piețelor integrate de energie electrică, care să asigure accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și clienților de energie electrică, să permită dezvoltarea piețelor la termen ale energiei electrice pentru a permite furnizorilor și consumatorilor să se acopere sau să se protejeze împotriva riscului de volatilitate viitoare a prețurilor la energia electrică, să capaciteze consumatorii, să asigure competitivitatea pe piața mondială, să sporească flexibilitatea prin răspunsul părții de consum, stocarea energiei și alte soluții de flexibilitate în materie de combustibili nefosili, să asigure eficiența energetică, să faciliteze agregarea cererii și a ofertei distribuite, precum și care să permită integrarea pieței și a sectorului și remunerarea bazată pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile;”;

(b) se adaugă următoarea literă:

„(e) sprijinirea investițiilor pe termen lung în producerea de energie din surse regenerabile și reducerea dependenței facturilor la energie ale consumatorilor de fluctuațiile prețurilor de pe piața energiei electrice pe termen scurt, în special de prețurile combustibililor fosili pe termen mediu și lung.”

2. La articolul 2 se adaugă următoarele puncte:

- „72. «oră de vârf» înseamnă o oră [...] **la care, pe baza previziunilor operatorilor de sistem de transport și, după caz, ale operatorilor pieței de energie electrică desemnați, se preconizează că** consumul brut de energie electrică [...] **sau prețul angro al energiei electrice pentru ziua următoare va fi cel mai ridicat**, ținând seama de schimburile interzonale;
73. «reducere a vârfurilor de sarcină» înseamnă capacitatea participanților la piață de a reduce consumul de energie electrică în orele de vârf [...] **la cererea** operatorului de sistem de transport;
74. «produs de reducere a vârfurilor de sarcină» înseamnă un produs bazat pe piață, prin care participanții la piață pot oferi operatorilor de sistem de transport o reducere a vârfurilor de sarcină;
75. «hub virtual» înseamnă o regiune nefizică care acoperă mai multe zone de ofertare pentru care se stabilește un preț[...] **de referință** prin aplicarea unei metodologii;
76. «contract bidirecțional pentru diferență» înseamnă un contract semnat între un operator al unei instalații de producere a energiei electrice și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât o protecție a remunerației minime, cât și o limitare a remunerației în exces;[...]

77. «contract de achiziție de energie electrică» sau «PPA» înseamnă un contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică acceptă să achiziționeze energie electrică de la un producător de energie electrică, pe baza pieței;
78. [...]
79. «dispozitiv [...] **de măsurare** dedicat» înseamnă un dispozitiv [...] **conectat** la un activ sau încorporat în acesta, care [...] **furnizează** servicii de răspuns al părții de consum sau servicii de flexibilitate pe piața energiei electrice sau operatorilor de sistem de transport și operatorilor de sistem de distribuție;
80. «flexibilitate» înseamnă capacitatea unui sistem energetic de a se adapta la variabilitatea modelelor de producție și de consum și la disponibilitatea rețelei, în intervalele de timp relevante ale pieței.”

2a. **La articolul 2, următorul punct se modifică după cum urmează:**

«mecanism de asigurare a capacității» înseamnă o măsură prin care se asigură atingerea nivelului necesar de adecvare a resurselor prin remunerarea resurselor pentru disponibilitatea acestora, cu excepția măsurilor legate de serviciile auxiliare sau de gestionarea congestiilor;

3. Articolul 7 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Operatorii de sistem de transport și OPEED, sau o entitate desemnată de aceștia, organizează în comun gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222. Operatorii de sistem de transport și OPEED cooperează la nivelul Uniunii sau, dacă este necesar, la nivel regional, cu scopul de a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și a tranzacționării intrazilnice a energiei electrice în Uniune. Această obligație de cooperare nu aduce atingere aplicării dreptului Uniunii în materie de concurență. În exercitarea funcțiilor pe care le dețin în materie de tranzacționare a energiei electrice, operatorii de sistem de transport și OPEED, **sau o entitate desemnată de aceștia**, fac obiectul supravegherii reglementare de către autoritățile de reglementare în temeiul articolului 59 din Directiva (UE) 2019/944 și de către ACER în temeiul articolelor 4 și 8 din Regulamentul (UE) 2019/942.”;

(b) alineatul (2) se modifică după cum urmează:

(i) litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) maximizează posibilitățile tuturor participanților la piață de a participa la tranzacționarea interzonală și intrazonală în mod nediscriminatoriu și cât mai aproape posibil de timpul real, în cadrul tuturor zonelor de ofertare; ”;

(ii) se introduce următoarea literă (ca):

„(ca) sunt organizate astfel încât să se asigure partajarea lichidității între toate OPEED, atât pentru tranzacționarea interzonală, cât și pentru tranzacționarea intrazonală,[...] **în orice moment între ele, inclusiv după ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. În special, OPEED transmit toate ordinele aferente produselor pentru ziua următoare și produselor intrazilnice către cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice până în ultimul moment în care este permisă tranzacționarea pentru ziua următoare și tranzacționarea intrazilnică într-o zonă de ofertare dată. OPEED nu organizează tranzacționarea cu produse pentru ziua următoare și cu produse intrazilnice în afara cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice. Această obligație se aplică OPEED și, după caz, întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul sau orice drept asupra unui OPEED, precum și întreprinderilor care exercită, direct sau indirect, controlul sau sunt controlate de un OPEED.**”

4. Se introduc următoarele articole[...]:

„ Articolul 7a

Produs de reducere a vârfurilor de sarcină

- (1) **În cazul în care se declară o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii în conformitate cu articolul 66a din Directiva (UE) 2019/944 și fără a aduce atingere articolului 40 alineatele (5) și [...](6) din directiva respectivă, statele membre pot autoriza operatorii de sistem [...]să achiziționeze produse de reducere a vârfurilor de sarcină pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică [...]în orele de vârf. Aceste achiziții se limitează la durata stabilită în decizia adoptată în temeiul articolului 66a alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944.**

- (2) [...]Operatorii de sistem care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină prezintă autorității de reglementare din statul membru în cauză o propunere care stabilește dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină și condițiile pentru achiziționarea **și activarea** acestuia. Propunerea operatorilor de sistem de transport trebuie să respecte următoarele cerințe:
- (a) dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină trebuie să se bazeze pe o analiză a necesității unui serviciu suplimentar pentru a garanta securitatea aprovizionării[...], **a impactului său asupra pieței și a costurilor și beneficiilor preconizate ale acestuia**. Dimensionarea ține seama de previziunile privind cererea, de previziunile privind energia electrică produsă din surse regenerabile de energie[...], de previziunile privind alte surse de flexibilitate din cadrul sistemului **și de impactul dispecerizării evitate asupra prețurilor angro**. Dimensionarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină este limitată pentru a se asigura că **costurile estimate nu depășesc** beneficiile preconizate ale produsului[...];
- (b) achiziționarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se bazează pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii și se limitează la răspunsul părții de consum;
- (c) achiziționarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc prin intermediul unei [...]proceduri de ofertare concurențiale[...], **care poate avea caracter continuu**, selecția bazându-se pe costul cel mai scăzut al îndeplinirii unor criterii tehnice și de mediu predefinite;

- (d) contractele pentru un produs de reducere a vârfurilor de sarcină nu se încheie cu mai mult de[...] **o săptămână** înainte de activarea acestuia[...];
 - (e) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină nu trebuie să reducă capacitatea interzonală;
 - (f) activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină are loc [...] **înaintea deschiderii pieței pentru ziua următoare sau pe durata acesteia și [...] poate fi efectuată pe baza unui preț predefinit al energiei electrice;**
 - (g) produsul de reducere a vârfurilor de sarcină nu implică pornirea producției **bazate pe combustibili fosili** situate în spatele punctului de contorizare.
- (3) Reducerea efectivă a consumului care rezultă din activarea unui produs de reducere a vârfurilor de sarcină se măsoară în raport cu o valoare de referință, reflectând consumul de energie electrică preconizat fără activarea produsului de reducere a vârfurilor de sarcină. **În cazul în care un [...]operator de sistem de transport decide să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină în conformitate cu alineatul (1), acesta** elaborează o metodologie de referință în consultare cu participanții la piață, pe care o transmit autorității de reglementare.
- (4) Autoritățile de reglementare aprobă propunerea operatorilor de sistem de transport care doresc să achiziționeze un produs de reducere a vârfurilor de sarcină și metodologia de referință prezentată în conformitate cu alineatele (2) și (3) sau solicită operatorilor de sistem de transport să modifice propunerea în cazul în care aceasta nu îndeplinește cerințele prevăzute la alineatele respective.

Dispozitiv **de măsurare**[...] dedicat

- (1) [...] **Cu consimțământul clientului final**, operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție [...] **pot utiliza** date provenite de la dispozitive [...] **de măsurare** dedicate pentru a asigura observabilitatea și decontarea serviciilor de răspuns al părții de consum și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv date provenite din sistemele de stocare.
 - (2) **În cazul în care un client final nu dispune de un contor inteligent instalat sau în cazul în care contorul inteligent al unui client final nu furnizează datele necesare pentru a furniza servicii de răspuns al părții de consum sau servicii de flexibilitate, inclusiv prin intermediul unui agregator independent, operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt disponibile, pentru decontarea serviciilor de răspuns al părții de consum și a serviciilor de flexibilitate, inclusiv datele provenite de la sistemele de stocare, și nu discriminează respectivul client final atunci când acesta achiziționează servicii de flexibilitate. Această obligație se aplică din momentul stabilirii dispozitivului și sub rezerva respectării normelor și cerințelor instituite de către statele membre în temeiul alineatului (3).**
- [...](3) Statele membre stabilesc cerințe pentru un proces de validare a datelor dispozitivelor [...] **de măsurare** dedicate pentru a verifica și a asigura calitatea datelor respective.”

5. Articolul 8 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

- „(1) OPEED permit participanților la piață să tranzacționeze energie cât mai aproape posibil de timpul real, și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale. Până la 1 ianuarie [...] **2026**, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală. **La cererea operatorului de sistem de transport relevant, autoritatea de reglementare a unui anumit stat membru poate acorda o derogare de la cerința prevăzută la prezentul paragraf până la 1 ianuarie 2029. O astfel de cerere se prezintă autorității de reglementare în cauză și include:**
- a) o evaluare a impactului care să demonstreze necesitatea derogării, pe baza unui risc la adresa securității aprovizionării și luând în considerare feedbackul primit de la participanții la piață și de la OPEED, și**
 - b) un plan de acțiune pentru reducerea orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 minute până cel târziu la 1 ianuarie 2029.**

La cererea operatorului de sistem de transport relevant, autoritatea de reglementare poate acorda o nouă derogare de la cerința prevăzută la primul paragraf, pentru o perioadă maximă de trei ani de la expirarea perioadei menționate la al doilea paragraf. Cererea din partea operatorului de sistem de transport se transmite către autoritatea națională de reglementare a operatorului de sistem de transport solicitant, către ENTSO pentru energie electrică și către ACER cel târziu până la 1 ianuarie 2028 și include:

(a) o nouă evaluare a impactului care să justifice necesitatea unei derogări suplimentare, pe baza riscurilor la adresa securității aprovizionării, luând în considerare feedbackul primit de la participanții la piață și de la OPEED;

(b) un plan de acțiune revizuit pentru a reduce ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute până la data pentru care se solicită prelungirea și nu mai târziu de data solicitată pentru derogare. ACER emite un aviz cu privire la impactul transfrontalier al unei noi derogări, astfel cum se menționează la al treilea paragraf, în termen de 6 luni de la primirea unei cereri pentru o astfel de derogare suplimentară. Autoritatea de reglementare în cauză ține seama de aceste avize înainte de a decide cu privire la o cerere de derogare suplimentară.”;

(b) alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) OPEED furnizează produse pentru tranzacționare pe piețele pentru ziua următoare și pe piețele intrazilnice care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 100 kW sau mai puțin, pentru a permite participarea eficientă a răspunsului părții de consum, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie la scară mică, inclusiv participarea directă a clienților.”

6. Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text:

„ Articolul 9

Piețele la termen

- (1) [...] **Organizarea pieței la termen a Uniunii se bazează pe huburi virtuale regionale sprijinite cel puțin de drepturi de transport pe termen lung emise de operatorii de sistem de transport [...], care permit acoperirea riscurilor de preț în toate zonele de ofertare.**
- (2) **La 24 de luni de la [intrarea în vigoare a prezentului regulament], Comisia adoptă, după finalizarea unei evaluări a impactului, un act de punere în aplicare în conformitate cu articolul 59, care stabilește organizarea menționată la alineatul (1). În special, acest act de punere în aplicare:**
 - (a) **include o metodologie de** definire a domeniului geografic de aplicare al huburilor virtuale **regionale**[...], inclusiv a zonelor de ofertare care alcătuiesc aceste huburi, cu scopul de a maximiza corelarea dintre prețurile de referință și prețurile zonelor de ofertare care alcătuiesc huburile virtuale;
 - (b) include o metodologie de calculare a prețurilor de referință pentru huburile virtuale **regionale**[...], cu scopul de a maximiza corelările dintre prețul de referință și prețurile zonelor de ofertare care alcătuiesc un hub virtual **regional**; o astfel de metodologie se [...] bazează pe criterii obiective predefinite;

- (c) include o definiție a drepturilor financiare de transport pe termen lung [...] **între** zonele de ofertare [...] **și** huburile virtuale **regionale** [...] **ca obligații financiare care să permită participanților la piață să își acopere expunerea la marje de preț pozitive și negative, inclusiv în ceea ce privește volumele și scadențele;**
 - (d) maximizează oportunitățile de tranzacționare pentru produsele de acoperire a riscului care fac referire la huburile virtuale **regionale** pentru piața la termen, precum și pentru drepturile de transport pe termen lung dinspre zonele de ofertare către huburile virtuale **regionale și**
 - (e) **precizează modul în care platforma unică de alocare menționată la alineatul (3) oferă alocarea și facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung.**
- (2) [...]
- (3) Platforma unică de alocare, instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 **acționează în calitate de entitate care permite alocarea și care facilitează tranzacționarea drepturilor de transport pe termen lung în numele operatorilor de sistem de transport. Aceasta are forma juridică menționată în anexa II la Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului**²⁷.

²⁷ **Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (JO L 169, 30.6.2017, p. 46).**

(4) [...]

- (5) În cazul în care o autoritate de reglementare consideră că nu există suficiente oportunități de acoperire a riscului pentru participanții la piață și după consultarea autorităților competente relevante din domeniul piețelor financiare în cazul în care piețele la termen se referă la instrumente financiare, astfel cum sunt definite la **articolul 4 alineatul (1) [...] punctul 15 din Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului**²⁸, aceasta poate solicita burselor de energie sau operatorilor de sistem de transport să pună în aplicare măsuri suplimentare, cum ar fi activitățile de formare a pieței, pentru a îmbunătăți lichiditatea pieței la termen. [...]

²⁸ **Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).**

- (6) Sub rezerva respectării dreptului Uniunii în materie de concurență, precum și a Directivei (UE) 2014/65 și a Regulamentului (UE) 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului²⁹ și a Regulamentului (UE) 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului³⁰, operatorii pieței pot să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv proprietarilor de instalații de producere a energiei electrice care utilizează surse de energie regenerabile, posibilități adecvate de acoperire a riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Statele membre nu impun cerința ca astfel de activități de acoperire a riscului să se limiteze la tranzacțiile din interiorul unui stat membru sau al unei zone de ofertare.”

²⁹ Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).

³⁰ Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 173, 12.6.2014, p. 84).”

7. Articolul 18 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Metodologiile de calculare a tarifelor reflectă costurile fixe ale operatorilor de sistem de transport și ale operatorilor de sistem de distribuție și iau în considerare atât cheltuielile de capital, cât și cheltuielile operaționale, pentru a oferi stimulente adecvate operatorilor de sistem de transport și operatorilor de sistem de distribuție, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv investiții anticipative, cu scopul de a spori eficiența, inclusiv eficiența energetică, de a încuraja integrarea pieței, **integrarea energiei din surse regenerabile** și securitatea aprovizionării, de a sprijini utilizarea serviciilor de flexibilitate, investițiile eficiente **și realizate cu promptitudine**, inclusiv soluțiile de optimizare a rețelei existente și de facilitare a **flexibilității în materie de combustibili nefosili, inclusiv** a răspunsului părții de consum și a **stocării energiei**, a activităților de cercetare conexe, precum și de a facilita inovarea în interesul consumatorilor în domenii precum digitalizarea, serviciile de flexibilitate și interconectarea.”;

(b) alineatul (8) se înlocuiește cu următorul text:

„(8) Metodologiile de stabilire a tarifelor de transport și de distribuție stimulează operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție să-și exploateze și să-și dezvolte rețelele în cel mai eficient mod din punct de vedere al costurilor, inclusiv prin achiziționarea de servicii. În acest scop, autoritățile de reglementare recunosc costurile relevante ca fiind eligibile și includ aceste costuri în tarifele de transport și de distribuție și, **după caz**, introduc obiective de performanță pentru a stimula operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție să sporească gradul de eficiență în rețelele lor, inclusiv prin eficiență energetică, utilizarea serviciilor de flexibilitate și dezvoltarea rețelelor inteligente și a sistemelor de contorizare inteligentă.”;

(c) la alineatul (9), litera (f) se înlocuiește cu următorul text:

„(f) metodele pentru a asigura transparența în ceea ce privește stabilirea și structura tarifelor, inclusiv investițiile anticipative;”;

(d) la alineatul (9), se adaugă următoarea literă[...]:

„(i) stimulentele pentru investiții eficiente în rețele, inclusiv în ceea ce privește resursele de flexibilitate și acordurile flexibile de racordare.”

8. La articolul 19, alineatul (2) se modifică după cum urmează:

(a) litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) menținerea sau creșterea capacităților interzonale prin optimizarea utilizării interconexiunilor existente cu ajutorul unor măsuri coordonate de remediere, dacă este cazul, sau acoperirea costurilor generate de investițiile în rețea relevante pentru reducerea congestionării la nivelul interconexiunilor sau”;

(b) se adaugă următoarea literă [...]:

„(c) compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei **electrice din surse regenerabile** dintr-o zonă de ofertare offshore **conectați direct la două sau mai multe zone de ofertare** dacă accesul la piețele interconectate a fost redus astfel încât **operatorul de centrală offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile nu este în măsură să își exporte capacitatea de producție de energie electrică pe piață și, după caz, are loc o scădere corespunzătoare a prețurilor în zona de ofertare offshore, în comparație cu cele în absența reducerilor de capacitate. Compensarea se aplică în cazul în care unul sau mai mulți operatori de sistem de transport nu au pus [...] la dispoziție capacitatea [...] convenită în acordul de racordare pe interconexiune sau nu au pus la dispoziție capacitatea pe elementele critice ale rețelei [...] în temeiul normelor de calcul al capacităților de la articolul 16 alineatul (8) din Regulamentul (UE) 2019/943. Anual, această compensare nu depășește venitul total din congestii generat de interconexiunile dintre zonele de ofertare în cauză [...].”**

9. Se introduce următorul capitol [...]:

„ Capitolul IIIa

Stimulente specifice pentru investiții, în vederea atingerii obiectivelor de decarbonizare ale Uniunii

- (1) **Fără a aduce atingere Directivei (UE) 2018/2001**, statele membre **promovează utilizarea [...]** contractelor de achiziție de energie electrică („PPA”), **inclusiv prin eliminarea barierelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate sau discriminatorii**, în vederea **asigurării previzibilității prețurilor și [...]** a atingerii obiectivelor stabilite în planul lor național integrat privind energia și clima în ceea ce privește dimensiunea de **decarbonizare [...]** menționată la articolul 4 litera (a) din Regulamentul (UE) 2018/1999, menținând în același timp competitivitatea și lichiditatea piețelor energiei electrice.
- (2) Statele membre se asigură că există instrumente [...] menite să reducă riscurile financiare asociate incapacității de plată a beneficiarului în cadrul PPA-urilor, care sunt accesibile clienților care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA-urilor și care nu au dificultăți financiare. **Astfel de instrumente pot include, fără a se limita la acestea, scheme de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de PPA-uri, în conformitate cu dreptul relevant al Uniunii [...].** În acest scop, statele membre [...] **pot** ține seama de **mecanismele [...]** relevante de la nivelul Uniunii. Statele membre **pot** stabili[...] categoriile de clienți vizate de aceste instrumente, aplicând criterii nediscriminatorii.
- (3) **Fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE, [...]** în cazul în care o schemă de garantare [...] a PPA-urilor este susținută de [...] **statul** membru, aceasta include dispoziții pentru a evita scăderea lichidității pe piețele energiei electrice și nu oferă sprijin pentru achiziționarea de energie electrică produsă pe bază de combustibili fosili.

- (4) [...]Schemele **de sprijin** pentru energia electrică din surse regenerabile[...] permit participarea proiectelor care rezervă o parte din energia electrică spre vânzare prin intermediul unui PPA sau al altor acorduri bazate pe piață.
- (5) **La conceperea unor astfel de scheme de sprijin, statele membre [...] depun** eforturi pentru a utiliza criteriile de evaluare pentru a stimula **oferanții să faciliteze** [...] accesul [...] clienților care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA-urilor, **cu condiția ca acest lucru să nu afecteze în mod negativ concurența pe piață**. În speță, astfel de criterii de evaluare pot acorda prioritate ofertanților care prezintă un PPA semnat sau un angajament de semnare a unui PPA pentru o parte din generarea proiectului de la unul sau mai mulți cumpărători potențiali care se confruntă cu obstacole la intrarea pe piața PPA.
- [...](6) PPA-urile precizează zona de ofertare de livrare și responsabilitatea pentru asigurarea drepturilor de transport interzonal în cazul unei modificări a zonei de ofertare în conformitate cu articolul 14.
- [...](7) PPA-urile precizează condițiile în care clienții și producătorii se pot retrage din PPA-uri, cum ar fi taxele de retragere și perioadele de preaviz aplicabile, în [...] **conformitate cu** dreptul Uniunii în materie de concurență.

Schemele de sprijinire directă a prețurilor **sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență** pentru [...] investiții [...]

- (1) Schemele de sprijinire directă a prețurilor pentru [...] **investiții în noi instalații de producere a energiei electrice** pentru producerea de energie electrică din sursele enumerate la alineatul (2) iau forma unor [...] **contracte bidirecționale pentru diferență**. [...]

Primul paragraf se aplică contractelor care fac obiectul schemelor de sprijinire directă a prețurilor pentru investiții în noi instalații de producere încheiate începând cu trei ani de la [data intrării în vigoare a prezentului regulament]. Pentru proiectele de active hibride offshore conectate la două sau mai multe zone de ofertare, perioada de tranziție este de cinci ani de la [data intrării în vigoare a prezentului regulament].

Participanții la piață iau parte la schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pe bază voluntară.

- (1a) **Toate schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență sunt concepute astfel încât:**
- (a) **să mențină stimulentele pentru ca instalația de producere să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele energiei electrice, în special pentru a reflecta circumstanțele pieței;**

- (b) să prevină orice efect de denaturare al schemei de sprijin asupra deciziilor de exploatare, de dispecerizare și de întreținere ale instalației de producere sau asupra comportamentului de ofertare pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică, pe piața serviciilor auxiliare și pe piața de echilibrare;**
 - (c) să se asigure că nivelurile de protecție a remunerației minime și de limitare a remunerației în exces sunt aliniate la costul noii investiții, la veniturile de pe piață, spre a garanta viabilitatea economică pe termen lung a instalației de producere a energiei electrice, evitând totodată supracompensarea;**
 - (d) să evite denaturarea nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă, în special prin stabilirea cuantumurilor remunerației prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale care să fie deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie; În cazurile în care nu se poate desfășura o procedură de ofertare concurențială, contractele pentru diferență – și prețurile de exercitare aplicabile – sunt concepute astfel încât să se asigure că distribuirea veniturilor către întreprinderi nu creează o denaturare nejustificată a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă.**
 - (e) să evite denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale pe piața internă rezultată din distribuirea veniturilor către întreprinderi.**
- (1b) La evaluarea contractelor bidirecționale pentru diferență în temeiul articolelor 107 și 108 din TFUE, Comisia asigură respectarea principiilor de concepere în temeiul alineatului (1a).**

- (2) Alineatul (1) se aplică [...] investițiilor în **noi** instalații de producere de energie electrică din următoarele surse:
- (a) energie eoliană;
 - (b) energie solară;
 - (c) energie geotermală;
 - (d) energie hidroelectrică fără rezervor;
 - (e) energie nucleară;
- (3) **Veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, provenite din** schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență **menționate la alineatul (1)** sunt:

[...] **distribuite [...] clienților finali.**

În pofida cerinței de la primul paragraf, veniturile, sau echivalentul veniturilor respective ca valoare financiară, pot fi utilizate, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijinire directă [...] a prețurilor [...] sau ale investițiilor menite să reducă costurile energiei electrice pentru clienții finali [...].

Distribuția veniturilor către clienții finali [...] este concepută astfel încât să mențină stimulentele de a-și reduce [...] consumul sau de a-l transfera către perioade în care prețurile energiei electrice sunt scăzute, precum și să nu submineze concurența dintre furnizorii de energie electrică.

[...] [...]

- (4) **În conformitate cu articolul 4 alineatul (3) al treilea paragraf din Directiva (UE) 2018/2001, statele membre pot scuti instalațiile de mici dimensiuni și proiectele demonstrative de energie din surse regenerabile de obligația prevăzută la alineatul (1).**

Evaluarea nevoilor de flexibilitate

- (1) **În termen de cel mult un an de la aprobarea de către ACER a metodologiei în temeiul alineatului (6) din prezentul articol [...] și, ulterior, o dată la doi ani, autoritatea de reglementare sau o altă autoritate sau entitate desemnată de un stat membru adoptă [...] un raport privind nevoia de flexibilitate a sistemului [...] pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, având în vedere necesitatea de a realiza securitatea aprovizionării în mod eficient din punctul de vedere al costurilor și de a decarboniza sistemul [...] de energie electrică, ținând seama de interconexiunile dintre diferitele sectoare și de natura interconectată a pieței energiei electrice. Raportul ține seama de evaluarea adecvării resurselor la nivel european și de evaluările adecvării la nivel național în temeiul articolului 20 din prezentul regulament.**
- Raportul se bazează pe datele și analizele furnizate de operatorii de sistem de transport și de operatorii de sistem de distribuție din statul membru respectiv în temeiul alineatului [...] (3) și utilizează metodologia prevăzută la alineatul [...] (4) și, atunci când acest lucru este justificat în mod corespunzător, date și analize suplimentare. În cazul în care statul membru a desemnat un operator de sistem de transport în acest scop, autoritatea de reglementare aprobă sau modifică raportul.

- (2) **Ca o cerință minimă** [...], raportul:
- (a) **evaluează** nevoia de flexibilitate, **cel puțin sezonieră, zilnică și orară**, pentru a integra energia electrică produsă din surse regenerabile în sistemul energetic;
 - (b) [...] ia în considerare[...] potențialul **resurselor** de flexibilitate în materie de combustibili nefosili, cum ar fi răspunsul [...] părții de consum și stocarea **energiei, inclusiv agregarea și interconectarea**, pentru a răspunde acestei nevoi, atât la nivelul transportului, cât și la nivelul distribuției [...];
 - (c) **evaluează barierele din calea flexibilității pe piață și propune măsuri de atenuare relevante și**
 - (d) **ține seama de flexibilitatea [...] preconizată a fi disponibilă în alte state membre.**
- (3) Operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție din fiecare stat membru furnizează autorității de reglementare **sau, după caz, autorității sau entității desemnate la alineatul (1)**, datele și analizele necesare pentru pregătirea raportului menționat la alineatul (1). **În cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător, autoritatea de reglementare sau, după caz, autoritatea sau entitatea desemnată la alineatul (1) poate solicita operatorilor de sistem de transport și operatorilor de sistem de distribuție să furnizeze informații suplimentare pentru raport, în afara celor prevăzute de cerințele menționate la alineatul (4).**
- (4) ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE coordonează operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție în ceea ce privește datele și analizele care trebuie furnizate în conformitate cu alineatul (2). În special, acestea:
- (a) definesc tipul [...] și formatul **datelor** pe care operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție trebuie să le furnizeze autorităților de reglementare;

- (b) elaborează o metodologie pentru analiza de către operatorii de sistem de transport și operatorii de sistem de distribuție a nevoilor de flexibilitate, ținând seama cel puțin de toate sursele [...] **disponibile** [...] și de investițiile planificate [...] în interconectare [...] **și în flexibilitatea la nivel de transport și distribuție**, precum și de necesitatea decarbonizării sistemului de energie electrică.
- (5) ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE cooperează îndeaproape în ceea ce privește coordonarea operatorilor de sistem de transport și a operatorilor de sistem de distribuție.
- (6) **În termen de nouă luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament** [...], ENTSO pentru energie electrică și entitatea OSD UE prezintă în comun ACER o propunere privind tipul de date și formatul care trebuie transmise autorităților de reglementare, precum și metodologia menționată la alineatul [...](4). În termen de trei luni de la primirea propunerii, ACER fie aprobă propunerea, fie o modifică. În acest din urmă caz, ACER se consultă cu ENTSO pentru energie electrică înainte de a adopta modificările. Propunerea adoptată se publică pe site-ul web al ACER.
- (7) Autoritățile de reglementare **sau, după caz, autoritatea sau entitatea desemnată la alineatul (1)** transmit ACER rapoartele menționate la alineatul (1) și le publică. În termen de 12 luni de la primirea rapoartelor, ACER emite un raport în care le analizează și oferă recomandări cu privire la aspecte de interes transfrontalier referitoare la constatările autorităților de reglementare **sau, după caz, ale autorității sau entității desemnate la alineatul (1), inclusiv recomandări privind eliminarea barierelor din calea intrării pe piață a resurselor de flexibilitate în materie de combustibili nefosili.**

Obiectiv național orientativ pentru [...] **flexibilitatea în materie de combustibili nefosili**

[...] **În termen de cel mult 6 luni de la prezentarea [...] raportului** în temeiul articolului 19c alineatul (1) **din prezentul regulament**, fiecare stat membru definește, **pe baza acestui raport**, un obiectiv național orientativ pentru **flexibilitatea în materie de combustibili nefosili, în special** privind răspunsul [...] părții de consum și stocarea **energiei. Statele membre pot atinge acest obiectiv prin eliminarea barierelor identificate pe piață sau prin valorificarea potențialului identificat al resurselor de flexibilitate în materie de combustibili nefosili.** Acest obiectiv național orientativ se reflectă, de asemenea, în planurile naționale integrate privind energia și clima ale statelor membre în ceea ce privește dimensiunea „Piața internă a energiei” în conformitate cu articolele 3, 4 și 7 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și în rapoartele intermediare bienale integrate ale acestora, în conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2018/1999. **Statele membre pot defini obiective orientative provizorii înainte de prima prezentare a raportului în temeiul articolului 19c alineatul (1) din prezentul regulament.**

Scheme de sprijinire a flexibilității în materie de combustibili **nefosili**

- (1) [...] **În cazul în care investițiile în flexibilitatea în materie de combustibili nefosili sunt insuficiente pentru atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivelor orientative provizorii, identificate în conformitate cu articolul 19d, statele membre pot aplica scheme de sprijinire a flexibilității în materie de combustibili nefosili care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă de flexibilitate în materie de combustibili nefosili, fără a aduce atingere articolelor 12 și 13.**
- (2) [...] **Posibilitatea ca statele membre să aplice măsuri în temeiul alineatului (1) nu le împiedică să își îndeplinească obiectivele orientative identificate la [...] articolul 19d prin alte mijloace.**
- (3) [...]

Principii de concepere a schemelor de sprijinire a flexibilității **în materie de combustibili nefosili**

[...] **Schemele de sprijinire** [...] a flexibilității în materie de combustibili nefosili aplicate de statele membre în conformitate cu articolul 19e [...] **alineatul (1):**

- (a) nu depășesc ceea ce este necesar pentru [...] **atingerea obiectivului național orientativ sau, după caz, a obiectivului orientativ provizoriu**, identificat [...] **în conformitate cu articolul 19d** într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor;
- (b) se limitează la noi investiții în **resursele** de flexibilitate în materie de combustibili nefosili, cum ar fi răspunsul [...] părții de consum și stocarea **energiei**;
- (c) nu [...] implică pornirea producției bazate pe combustibili fosili situate în spatele punctului de contorizare;
- (d) selectează furnizorii de capacitate prin intermediul unui proces deschis, transparent, concurențial, nediscriminatoriu și eficient din punctul de vedere al costurilor;
- (e) previn denaturările nejustificate în ceea ce privește funcționarea eficientă a piețelor energiei electrice, inclusiv menținerea unor stimulente operaționale eficiente și a semnalelor de preț, precum și a expunerii la variația prețurilor și la riscul de piață;
- (f) oferă stimulente pentru integrarea pe piața energiei electrice într-un mod bazat pe piață și care să răspundă cerințelor pieței, evitând, în același timp, denaturările inutile ale piețelor energiei electrice, precum și luând în considerare posibilele costuri de integrare în sistem și stabilitatea rețelei;

- (g) stabilesc un nivel minim de participare pe piață în ceea ce privește energia activată, care ține seama de particularitățile tehnice ale [...] **activului care asigură flexibilitatea;**
- (h) aplică sancțiuni adecvate furnizorilor de capacitate care nu respectă nivelul minim de participare pe piață menționat la litera (g) sau care nu urmează stimulentele operaționale eficiente și semnalele de [...] **preț menționate la litera (e);**

[...] [...]

9a. Articolul 21 se modifică după cum urmează:

[a] alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„ (1) Atunci când pun în aplicare măsurile menționate la articolul 20 alineatul (3) din prezentul regulament în conformitate cu articolele 107, 108 și 109 din TFUE, statele membre pot introduce mecanisme de asigurare a capacității.”

[b] alineatul (7) se elimină.

[c] alineatul (8) se înlocuiește cu următorul text:

„(8) Mecanismele de asigurare a capacității sunt aprobate de Comisie pentru o perioadă de cel mult 10 ani. Volumul capacităților angajate se reduce pe baza planurilor de punere în aplicare menționate la articolul 20. Statele membre continuă să aplice planul de punere în aplicare după introducerea mecanismului de asigurare a capacității.”

9b. La articolul 22 alineatul (1), litera (a) se elimină.

10. La articolul 37 alineatul (1), litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) efectuarea calculului coordonat al capacităților în conformitate cu metodologiile elaborate în temeiul orientărilor privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, al orientărilor privind mecanismul de alocare a capacităților și gestionarea congestiilor, precum și al orientărilor privind echilibrarea energiei electrice adoptate în temeiul articolului 18 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009;”.

11. Articolul 50 se modifică după cum urmează:

(a) se adaugă următorul alineat [...]:

„(4a) Operatorii de sistem de transport furnizează, de asemenea, informații clare și transparente utilizatorilor de sistem cu privire la statutul și tratarea cererilor lor de racordare. Ei furnizează aceste informații în termen de trei luni de la data depunerii cererii.”.

12. La articolul 57, se adaugă următorul alineat [...]:

„(3) Operatorii de sistem de distribuție și operatorii de sistem de transport cooperează între ei pentru a publica informații privind capacitatea existentă de a efectua noi racordări în zonele lor de operare respective, în mod consecvent și oferind o vizibilitate suficient de detaliată dezvoltatorilor de noi proiecte energetice și altor potențiali utilizatori ai rețelei.”

13. La articolul 59 alineatul (1), litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) [...] norme privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor în temeiul articolului 6 din Directiva (UE) 2019/944, precum și al articolelor 7-10, al articolelor 13-17, al articolului 19 și al articolelor 35-37 din prezentul regulament, inclusiv norme privind metodologii și procese de calcul al capacităților pentru ziua următoare, intrazilnice și la termen, modele de rețea, configurația zonelor de ofertare, redispecerizarea și comercializarea în contrapartidă, algoritmi de tranzacționare, cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, inclusiv posibilitatea de a fi exploatate de o entitate unică, fermitatea capacității interzonale alocate, distribuirea veniturilor din congestii, **huburile virtuale regionale pentru piața la termen, alocarea și facilitarea tranzacționării** drepturilor financiare de transport pe termen lung de către platforma unică de alocare, acoperirea riscului în cazul transportului interzonal, proceduri de alocare, precum și recuperarea costurilor aferente alocării capacităților și gestionării congestiilor;[...]”

13a. La articolul 64, se adaugă următorul alineat:

„(2a) Prin derogare de la articolul 6 alineatele (9), (10) și (11), Estonia, Letonia și Lituania pot încheia contracte financiare vizând capacități de echilibrare cu până la cinci ani înainte de începerea furnizării capacităților de echilibrare. Durata acestor contracte nu poate depăși opt ani după aderarea Estoniei, Letoniei și Lituaniei la zona sincronă Europa Continentală. Autoritățile naționale de reglementare din Estonia, Letonia și Lituania pot permite operatorilor lor de sistem de transport să aloce capacitate interzonală în cadrul unui proces bazat pe piață, astfel cum este descris la articolul 41 din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei, fără limitări de volum, timp de șase luni de la momentul în care procesul de alocare co-optimizat este pe deplin pus în aplicare și operațional în temeiul articolului 38 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei.”

13b. La articolul 64, se introduce următorul alineat:

„Prin derogare de la articolul 22 alineatul (4) litera (b), statele membre pot solicita ca o capacitate de producție care a început producția comercială înainte de 4 iulie 2019 și care emite mai mult de 550 g de CO₂ din combustibili fosili per kWh de energie electrică să poată, sub rezerva respectării articolelor 107 și 108 din TFUE, să fie angajată în mod excepțional sau să primească plăți sau angajamente pentru plăți viitoare în cadrul unui mecanism de asigurare a capacității aprobat de Comisie înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament. Comisia evaluează impactul cererii în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră și, sub rezerva respectării articolelor 107 și 108 din TFUE, poate acorda autorizația, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) statul membru a desfășurat, după data intrării în vigoare a Regulamentului (UE) 2019/943, o procedură de ofertare concurențială în conformitate cu dispozițiile articolului 22, care vizează maximizarea participării furnizorilor de capacitate care îndeplinesc cerințele de la articolul 22 alineatul (4), în cazul în care perioada de contractare se extinde cel puțin până la 31 decembrie 2028;**
- (b) volumul de capacitate oferit în cadrul procedurii de ofertare concurențiale menționate la litera (a) nu este suficient pentru a aborda problema de adecvare identificată în temeiul articolului 20 alineatul (1) pentru perioada de contractare care face obiectul respectivei proceduri de ofertare;**

- (c) capacitatea de producție care emite mai mult de 550 g de CO₂ din combustibili fosili per kWh de energie electrică este angajată sau primește plăți sau angajamente pentru plăți viitoare pentru o perioadă care nu depășește un an și este achiziționată printr-un proces suplimentar de achiziții care respectă toate cerințele de la articolul 22, cu excepția celor prevăzute la alineatul (4) litera (b) și numai pentru volumul de capacitate necesar pentru a aborda problema de adecvare identificată la litera (b). Derogarea în temeiul prezentului alineat poate fi aplicată până la 31 decembrie 2028.”

13c. La articolul 69, se adaugă următorul alineat (1a):

„(1a) În termen de cel mult o lună de la intrarea în vigoare a prezentului regulament, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport detaliat de evaluare a posibilităților de raționalizare și simplificare a procesului de aplicare a unui mecanism de asigurare a capacității în temeiul capitolului IV din prezentul regulament, astfel încât să se asigure că preocupările legate de adecvare pot fi abordate de statele membre în timp util. În acest context, Comisia solicită agenției să modifice metodologia de evaluare a adecvării resurselor la nivel european menționată la articolul 23, în conformitate cu procesul prevăzut la articolele 23 și 27, după caz.

În termen de cel mult trei luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament, după consultarea cu statele membre, Comisia prezintă propuneri în vederea simplificării procesului de evaluare a mecanismelor de asigurare a capacității, după caz.”

14. Se adaugă următorul articol [...]:

„ Articolul 69a

Interacțiunea cu legislația financiară a Uniunii

Nicio dispoziție din prezentul regulament nu derogă de la dispozițiile Directivei 2014/65/UE, ale Regulamentului (UE) 648/2012 și ale Regulamentului (UE) 600/2014 atunci când participanții la piață sau operatorii de piață se implică în activități legate de instrumente financiare, în special astfel cum sunt definite la [...] **articolul 4 alineatul (1) punctul 15** din Directiva 2014/65/UE.”

15. În anexa I, punctul 1.2 se înlocuiește cu următorul text:

„1.2. Calculul coordonat al capacităților se efectuează pentru toate intervalele de timp de alocare.”

Articolul 2

[Articolul 2 va fi separat de prezentul regulament de modificare și va deveni o directivă de sine stătătoare de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 – text mutat după articolul 5].

Articolul 3

[Articolul 3 va fi separat de prezentul regulament de modificare și va deveni o directivă de sine stătătoare de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 – text mutat după articolul 5].

Articolul 4

Modificări ale Regulamentului (UE) 2019/942 [...]

Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se modifică după cum urmează:

(a) litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) emite avize și recomandări adresate operatorilor de sistem de transport, ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze, entităților OSD UE, platformei unice de alocare instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei³¹, **entităților desemnate pentru gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate, după caz, [...]** centrelor de coordonare regionale [...] **și operatorilor pieței de energie electrică desemnați [...]**”;

³¹ Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (JO L 259, 27.9.2016, p. 42).;

(b) litera (d) se înlocuiește cu următorul text:

„(d) emite decizii individuale privind furnizarea de informații în conformitate cu articolul 3 alineatul (2), cu articolul 7 alineatul (2) litera (b) și cu articolul 8 litera (c); privind aprobarea metodologiilor, termenilor și condițiilor în conformitate cu articolul 4 alineatul (4), cu articolul 5 alineatele (2), (3) și (4); privind revizuirea zonelor de ofertare astfel cum se menționează la articolul 5 alineatul (7); privind aspectele tehnice prevăzute la articolul 6 alineatul (1); privind arbitrajul între autoritățile de reglementare în conformitate cu articolul 6 alineatul (10); privind centrele de coordonare regionale menționate la articolul 7 alineatul (2) litera (a); privind aprobarea și modificarea metodologiilor, a calculelor și a specificațiilor tehnice astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (1); privind aprobarea și modificarea metodologiilor astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (3); privind scutirile astfel cum se menționează la articolul 10; privind infrastructura astfel cum se menționează la articolul 11 litera (d); privind aspecte legate de integritatea și transparența pieței angro, în temeiul articolului 12 [...] și privind aprobarea și modificarea propunerilor ENTSO pentru energie electrică și ale entității OSD UE referitoare la metodologia privind datele și analizele care trebuie furnizate în ceea ce privește nevoile de flexibilitate în temeiul articolului 5 alineatul (10). ”

2. La articolul 3 alineatul (2), se adaugă următorul [...] paragraf:

„ Prezentul alineat se aplică, de asemenea, platformei unice de alocare instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 **și entității desemnate pentru gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate, după caz.**”

3. La articolul 4, se adaugă următorul alineat [...]:

„(9) Alineatele (6), (7) și (8) se aplică, de asemenea, platformei unice de alocare instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 **și entității desemnate pentru gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate, după caz.**”

4. La articolul 5 alineatul (8), se adaugă următorul [...] paragraf:

„ ACER monitorizează platforma unică de alocare instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719 **și entitatea desemnată pentru gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate, după caz.**”

5. [...]

[...] [...]

6. La articolul 5, se adaugă următorul alineat [...]:

„(10) ACER aprobă și, acolo unde este necesar, modifică propunerea comună a ENTSO pentru energie electrică și a entității OSD UE referitoare la metodologia privind datele și analiza care trebuie furnizate în ceea ce privește nevoile de flexibilitate în temeiul articolului 19c[...] **alineatul (4)** din Regulamentul (UE) 2019/943.”

6a. **La articolul 6, alineatul (9) se modifică după cum urmează:**

ACER transmite avize autorității de reglementare relevante și Comisiei în temeiul articolului 8 alineatul (3) și al articolului 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/943.”

7. La articolul 15, se adaugă următorul alineat [...]:

„(5) ACER emite un raport în care analizează evaluările naționale ale nevoilor de flexibilitate și oferă recomandări cu privire la aspecte de relevanță transfrontalieră referitoare la constatările autorităților de reglementare în temeiul articolului 19c[...] **alineatul (7)** din Regulamentul (UE) 2019/943.”

Articolul 5

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în [...] **a douăzecea** zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg,

Pentru Parlamentul European
Președinta

Pentru Consiliu
Președintele

Articolul 2

Modificări ale Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în vederea îmbunătățirii organizării pieței energiei electrice a Uniunii³²

[Următoarele articole 1 și 2 erau anterior articolele 2 și 3 din regulament]

Directiva (UE) 2019/944 [...] se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se modifică după cum urmează:

(a) **(a)** punctele 8 și 49 [...] **se înlocuiesc** cu următorul text:

- „8. «client activ» înseamnă un client final, sau un grup de clienți finali, care acționează împreună, care consumă sau stochează energie electrică produsă în spațiile pe care le deține situate în zone limitate sau care consumă sau stochează energie electrică autoprodusă sau partajată în alte zone situate în aceeași zonă de ofertare, sau care vinde energie electrică autoprodusă sau participă la programe de flexibilitate sau de eficiență energetică, cu condiția ca activitățile respective să nu constituie principala lor activitate comercială sau profesională.”;
- „49. «serviciu de sistem care nu are ca scop stabilitatea frecvenței» înseamnă un serviciu utilizat de un operator de sistem de transport sau de un operator de sistem de distribuție pentru reglajul tensiunii în regim staționar, pentru injecții rapide de curent reactiv, pentru inerție pentru stabilitatea rețelei locale, pentru curentul de scurtcircuit, capacitatea de pornire cu surse proprii, capacitatea de funcționare în regim insularizat și reducerea vârfurilor de sarcină.”;

³² Considerente de adăugat.

(b) se adaugă următoarele puncte:

„15a. «contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și cu prețuri fixe» înseamnă un contract de furnizare a energiei electrice încheiat între un furnizor și un client final care garantează aceleași condiții contractuale, inclusiv prețul, **pe întreaga durată a contractului**, în timp ce, în cadrul unui contract cu prețuri fixe, acesta poate include un element flexibil cu, de exemplu, variații de preț în perioadele de vârf și în afara perioadelor de vârf;

10a. «partajare a energiei» înseamnă autoconsumul de către clienți activi de energie din surse regenerabile:

- (a) generată sau stocată în afara amplasamentului sau între amplasamente de către o instalație pe care o dețin, o concesionează sau o închiriază în întregime sau parțial sau
- (b) în cazul în care dreptul la energia din surse regenerabile respectivă le-a fost transferat de către un alt client activ fie gratuit, fie la un anumit preț.

[...] [...]

24a. «furnizor de ultimă instanță» înseamnă un furnizor care este desemnat [...] să preia furnizarea de energie electrică către clienții unui furnizor care și-a încetat activitatea;”.

2. Articolul 4 se înlocuiește cu următorul text:

„ Articolul 4

Libertatea de a alege furnizorul

Statele membre se asigură că toți clienții sunt liberi să își aleagă furnizorul de la care achiziționează energie electrică. Statele membre se asigură că toți clienții au libertatea de a avea simultan mai multe contracte de furnizare a energiei electrice și că, în acest scop, clienții au dreptul de a avea mai mult de un punct de contorizare și de facturare acoperit de punctul unic de racordare pentru spațiul lor. ”

3. Articolul 11 se modifică după cum urmează:

- (a) titlul se înlocuiește cu următorul text:

„ Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și cu prețuri fixe și la un contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice”;

(b) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Statele membre garantează că cadrul național de reglementare le permite furnizorilor să ofere contracte de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și cu prețuri fixe și contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice. Statele membre se asigură că clienții finali care dispun de un contor inteligent pot solicita încheierea unui contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice și că toți clienții finali pot solicita încheierea unui contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și cu prețuri fixe, cu o durată de cel puțin un an, cu cel puțin un furnizor și cu fiecare furnizor care are peste 200 000 de clienți finali.

Prin derogare de la primul paragraf, statele membre pot scuti un furnizor cu mai mult de 200 000 de clienți finali de obligația de a oferi contracte pe durată determinată și cu prețuri fixe în cazul în care furnizorul respectiv oferă doar contracte cu prețuri dinamice, iar scutirea nu are un impact negativ asupra concurenței sau asupra existenței unei game suficiente de contracte pe durată determinată și cu prețuri fixe pentru clienți.”;

(c) se introduce următorul alineat [...]:

„(1a) Înainte de încheierea sau prelungirea oricărui contract, clienții finali primesc un rezumat al principalelor condiții contractuale, într-un mod vizibil și într-un limbaj concis și simplu. Acest rezumat include cel puțin informații privind prețul total **și defalcarea acestuia**, promoțiile, serviciile suplimentare [...] și reducerile, și [...] **stabilește** drepturile menționate la articolul 10 alineatul (3) literele (a), (b), (d), (e) și (f). Comisia oferă orientări în acest sens. ”;

(d) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Statele membre garantează clienților finali primirea din partea furnizorilor a tuturor informațiilor referitoare la avantajele, costurile și riscurile [...] **pe care le prezintă respectivele tipuri de contracte de furnizare a energiei electrice** și garantează că furnizorii sunt obligați să furnizeze clienților finali informații în consecință, inclusiv cu privire la necesitatea de a avea instalat un contor de energie electrică adecvat. Autoritățile de reglementare monitorizează evoluțiile pieței, evaluează riscurile pe care le pot implica noile produse și servicii și iau măsuri în privința practicilor abuzive.”

4. Se introduc următoarele articole:

„ Articolul 15a

Dreptul la partajarea energiei

(1) Toate gospodăriile, întreprinderile mici și mijlocii și organismele publice au dreptul de a participa la partajarea energiei în calitate de clienți activi.

[...](2) Clienții activi au dreptul de a partaja energia din surse regenerabile între ei pe baza unor acorduri private sau prin intermediul unei entități juridice.

[...](3) Clienții activi pot utiliza o parte terță care deține sau gestionează instalarea, exploatarea, inclusiv contorizarea și întreținerea unei instalații de stocare sau de producere a energiei din surse regenerabile în scopul facilitării partajării energiei, fără ca partea terță respectivă să fie considerată un client activ.

[...](4) Statele membre se asigură că clienții activi care participă la partajarea energiei:

[...] (a) au dreptul la compensarea energiei electrice partajate cu consumul lor total contorizat într-un interval de timp care nu depășește intervalul de decontare a dezechilibrului și fără a aduce atingere impozitelor, taxelor și tarifelor de rețea aplicabile;

- [...](b) beneficiază de toate drepturile și obligațiile aferente consumatorilor în calitate de clienți finali în temeiul prezentei directive, cu excepția cazului în care energia este partajată între gospodăriile cu o capacitate instalată de până la 10,8 kW **pentru gospodăriile individuale [astfel cum se specifică în Directiva revizuită 2021/557 privind energia din surse regenerabile]** și de până la 50 kW pentru blocurile de apartamente [...]**[astfel cum se specifică în Directiva reformată 2021/802 privind performanța energetică a clădirilor];**
- [...](c) au acces la modele de contracte cu clauze și condiții echitabile și transparente pentru acordurile de [...] **partajare a energiei** încheiate între gospodării, precum și pentru acordurile de concesiune, închiriere sau investiții în instalații de stocare și de producere a energiei din surse regenerabile în scopul partajării energiei; în cazul unor conflicte legate de astfel de acorduri, clienții finali au acces la soluționarea extrajudiciară a litigiilor în conformitate cu articolul 26;
- [...](d) nu fac obiectul unui tratament inechitabil și discriminatoriu din partea participanților la piață sau a părților responsabile cu echilibrarea;
- [...](e) sunt informați cu privire la posibilitatea de modificare a zonelor de ofertare în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (UE) 2019/943 și cu privire la faptul că dreptul de a partaja energie este limitat la una și aceeași zonă de ofertare.
- [...](5) Statele membre se asigură că operatorii de sistem de transport sau operatorii de sistem de distribuție relevanți sau alte organisme desemnate:
- [...] (a) monitorizează, colectează, validează și comunică, cel puțin o dată pe lună, datele de contorizare referitoare la energia electrică partajată cu clienții finali și participanții la piață relevanți și în conformitate cu articolul 23;
- [...](b) furnizează un punct de contact relevant pentru a înregistra acordurile de partajare a energiei, pentru a primi informații cu privire la punctele de contorizare relevante, schimbările de amplasare și de participare și, după caz, pentru a valida metodele de calcul în mod clar, transparent și în timp util.
- [...](6) Statele membre iau măsuri adecvate și nediscriminatorii pentru a se asigura că gospodăriile vulnerabile și cele afectate de sărăcia energetică pot avea acces

la sistemele de partajare a energiei. Aceste măsuri pot include măsuri de sprijin financiar sau cote de alocare a producției.

- (7) **Prezentul articol nu aduce atingere dreptului clienților de a-și alege furnizorul în conformitate cu articolul 4 și nici normelor naționale aplicabile pentru autorizarea furnizorilor.**

Articolul 18a

Gestionarea riscurilor prezentate de furnizori

- (1) [...]Autoritățile de reglementare **sau, în cazul în care un stat membru a desemnat o autoritate competentă independentă alternativă în acest scop, aceste autorități competente desemnate** se asigură că furnizorii dispun de strategii adecvate de acoperire a riscului și le pun în aplicare pentru a limita riscul de modificare a furnizării angro de energie electrică asupra viabilității economice a contractelor lor cu clienții, menținând în același timp lichiditatea și semnalele de preț de pe piețele pe termen scurt.
- (2) Strategiile de acoperire a riscului prezentate de furnizori pot include utilizarea contractelor de achiziție de energie electrică. În cazul în care există piețe suficient de dezvoltate pentru contractele de achiziție de energie electrică care permit o concurență efectivă, statele membre pot solicita ca o parte din expunerea la risc a furnizorilor la modificări ale prețurilor angro ale energiei electrice să fie acoperită utilizând contracte de achiziție de energie electrică pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, corespunzătoare duratei expunerii lor la risc în ceea ce îi privește pe consumatori, sub rezerva respectării legislației Uniunii în materie de concurență.
- (3) Statele membre depun eforturi pentru a asigura accesibilitatea produselor de acoperire a riscului pentru comunitățile de energie ale cetățenilor și pentru comunitățile de energie din surse regenerabile.”

5. Se introduc următoarele [...] **articole**:

„ Articolul 27a

Furnizorul de ultimă instanță

- (1) Statele membre [...] **pun în aplicare un regim de tip „furnizor de ultimă instanță” pentru a asigura continuitatea aprovizionării** cel puțin pentru clienții casnici. Furnizorii de ultimă instanță sunt numiți printr-o procedură echitabilă, [...] transparentă și nediscriminatorie.
- (2) Clienții finali care sunt transferați furnizorilor de ultimă instanță nu își pierd drepturile lor de clienți, în special drepturile prevăzute la articolele 4, 10,[...] 12, 14, 18 și 26.
- (3) Statele membre se asigură că furnizorii de ultimă instanță comunică cu promptitudine termenii și condițiile clienților transferați și asigură continuitatea deplină a serviciului pentru respectivii clienți timp de cel puțin 6 luni.
- (4) Statele membre se asigură că clienții finali primesc informații și sunt încurajați să treacă la o ofertă bazată pe piață.
- (5) Statele membre pot solicita **unui** furnizor [...] de ultimă instanță să furnizeze energie electrică clienților casnici care nu primesc oferte bazate pe piață. În astfel de cazuri se aplică condițiile prevăzute la articolul 5.

Articolul 28a

Protecția împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică pentru clienții vulnerabili

Statele membre se asigură că toți clienții vulnerabili sunt protejați împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică. Acest lucru este prevăzut ca parte a conceptului de clienți vulnerabili în temeiul articolului 28 alineatul (1)[...] și fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la articolul 10 alineatul (11).”

6. La articolul 27, alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Statele membre garantează că toți clienții casnici și, atunci când consideră adecvat, micile întreprinderi beneficiază de serviciul universal, și anume de dreptul de a li se furniza, pe teritoriul lor, energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri competitive, ușor comparabile, transparente și nediscriminatorii. Pentru a asigura furnizarea serviciului universal, statele membre impun operatorilor de sistem de distribuție obligația de a efectua racordarea clienților la rețeaua lor, pe baza unor condiții și tarife stabilite în conformitate cu procedura stabilită la articolul 59 alineatul (7). Prezenta directivă nu împiedică statele membre să consolideze poziția pe piață a clienților casnici și a clienților necasnici, mici și mijlocii, prin promovarea posibilităților de regrupare voluntară în vederea reprezentării acestei categorii de clienți.”

7. La articolul 31, alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) Operatorul de sistem de distribuție furnizează informațiile necesare utilizatorilor sistemului pentru accesul eficient la sistem, inclusiv pentru utilizarea acestuia. În speță, operatorul de sistem de distribuție publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea existentă de a efectua noi racordări în zona sa de operare, inclusiv în zonele congestionate, dacă pot fi instalate conexiuni flexibile de stocare a energiei, și actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial.

Operatorii de sistem de distribuție furnizează, de asemenea, informații clare și transparente utilizatorilor de sistem cu privire la statutul și tratarea cererilor lor de racordare. Ei furnizează aceste informații în termen de trei luni de la data depunerii cererii.

(3a) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile alineatului (3) întreprinderilor integrate din domeniul energiei electrice care deservesc mai puțin de 100 000 de clienți racordați sau care deservesc sisteme izolate mici.”

8. La articolul 40, se introduce următorul alineat [...]:

[...]

„(6a) Cerințele de la alineatele (5) și (6) nu se aplică în ceea ce privește produsul de reducere a vârfurilor de sarcină achiziționat în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) 2019/943.”

9. Articolul 59 se modifică după cum urmează:

(a) la alineatul (1), **litera (c)** se înlocuiește cu următorul text:

„(c) [...] în strânsă colaborare cu celelalte autorități de reglementare, să asigure respectarea de către platforma unică de alocare instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719, **de către entitatea desemnată pentru gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate, după caz**, de către ENTSO pentru energie electrică și de către entitatea OSD UE a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive, al Regulamentului (UE) 2019/943, al codurilor de rețea și al orientărilor adoptate în temeiul articolelor 59, 60 și 61 din Regulamentul (UE) 2019/943 și al altor acte legislative relevante ale Uniunii, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, precum și a deciziilor ACER, și să identifice în comun nerespectarea de către platforma unică de alocare, de către ENTSO pentru energie electrică și de către entitatea OSD UE a obligațiilor care le revin; în cazul în care autoritățile de reglementare nu au reușit să ajungă la un acord în termen de patru luni de la începerea consultărilor în scopul identificării în comun a neconformității, chestiunea este înaintată ACER în vederea adoptării unei decizii, în temeiul articolului 6 alineatul (10) din Regulamentul (UE) 2019/942;”;

(b) la alineatul (1), **litera (z)** se înlocuiește cu următorul text:

„(z) [...]: monitorizarea eliminării obstacolelor și a restricțiilor nejustificate din calea dezvoltării consumului de energie electrică autoprodusă și a comunităților de energie ale cetățenilor, inclusiv a [...] **obstacolelor și a restricțiilor care împiedică** racordarea producției flexibile de energie distribuită într-un termen rezonabil[...].”;

(c) alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„(4) Autoritatea de reglementare situată în statul membru în care platforma unică de alocare, **entitatea desemnată pentru gestionarea piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice interconectate, după caz,** ENTSO pentru energie electrică sau entitatea OSD UE își are sediul are competența să impună acestor entități sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare, în cazul în care acestea nu își respectă obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive, al Regulamentului (UE) 2019/943 sau al oricărei decizii relevante și cu forță juridică obligatorie a autorității de reglementare sau a ACER, ori să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni.”

9a. La articolul 66, se adaugă următorul alineat (6):

„Prin derogare de la articolul 40 alineatul (4), operatorii de sistem de transport din Estonia, Letonia și Lituania se pot baza pe serviciile de echilibrare furnizate de furnizorii interni de stocare a energiei electrice, de întreprinderile conexe operatorilor de sistem de transport și de alte instalații deținute de operatorii de sistem de transport.

Prin derogare de la articolul 54 alineatul (2), Estonia, Letonia și Lituania pot permite operatorilor lor de sistem de transport și întreprinderilor conexe operatorilor de sistem de transport să dețină, să dezvolte, să gestioneze și să exploateze instalații de stocare fără a urma o procedură de licitație deschisă, transparentă și nediscriminatorie și pot permite acestor instalații de stocare să cumpere sau să vândă energie electrică pe piețele de echilibrare.

Derogările de la articolul 40 alineatul (4) și de la articolul 54 alineatul (2) se aplică pe o perioadă de până la trei ani de la aderarea Estoniei, Letoniei și Lituaniei la zona sincronă Europa Continentală. Atunci când este necesar pentru a menține securitatea aprovizionării, Comisia poate acorda o prelungire de maximum cinci ani a perioadei inițiale de trei ani.”

9b. La articolul 66, se adaugă următorul alineat nou:

„(7) Prin derogare de la articolul 40 alineatul (4) și de la articolul 54 alineatul (2), Cipru poate permite operatorului său de transport și de sistem să dețină, să dezvolte, să gestioneze și să exploateze instalații de stocare fără a urma o procedură de licitație deschisă, transparentă și nediscriminatorie.

Derogările de la articolul 40 alineatul (4) și de la articolul 54 alineatul (2) se aplică până în momentul în care sistemul de transport din Cipru este conectat la sistemele de transport ale altor state membre prin interconectare.”

10. Se introduce următorul articol [...]:

„ Articolul 66a

Accesul la energie la prețuri accesibile în timpul unei crize a prețurilor energiei electrice

(1) **Consiliul, la propunerea Comisiei, prin intermediul unei decizii [...] de punere în aplicare,** poate declara o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) prețuri **medii** foarte ridicate pe piețele angro de energie electrică, de cel puțin de două ori și jumătate mai mari decât prețul mediu din ultimii cinci ani, situație preconizată a continua timp de cel puțin șase luni.
Calculul prețului mediu din ultimii 5 ani nu ia în considerare anul 2022 și perioadele în care a fost declarată o criză a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii;

- (b) au loc creșteri bruște ale prețurilor cu amănuntul ale energiei electrice [...] **în intervalul de 70 %**, preconizate a continua timp de cel puțin [...] **trei luni** și
 - (c) în general, economia este afectată în mod negativ de creșterea prețurilor la energie electrică.
- (2) În decizia [...] de declarare a unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii, **se precizează** perioada de valabilitate a deciziei respective, care poate fi de până la un an. **Această perioadă poate fi prelungită în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (7) pentru perioade consecutive de până la un an.**
- (3) **Comisia prezintă o propunere de declarare a unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii, care include și perioada de valabilitate propusă a deciziei, în cazul în care consideră că sunt îndeplinite condițiile menționate la alineatul (1).**
- (4) **Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate modifica o propunere a Comisiei prezentată în temeiul alineatelor (3) și (7).**
- (5) În cazul în care [...] **Consiliul** a adoptat o decizie în temeiul alineatului (1), statele membre pot aplica, pe durata valabilității deciziei respective, intervenții publice specifice în ceea ce privește stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice către întreprinderile mici și mijlocii. Astfel de intervenții publice:
 - (a) sunt limitate la cel mult 70 % din consumul beneficiarului în aceeași perioadă a anului precedent și mențin un stimulent de reducere a cererii;
 - (b) respectă condițiile prevăzute la articolul 5 alineatele (4) și (7);
 - (c) dacă este cazul, respectă condițiile prevăzute la alineatul (4).

- (6) În cazul în care [...] **Consiliul** a adoptat o decizie în temeiul alineatului (1), statele membre pot, pe durata valabilității deciziei respective, prin derogare de la articolul 5 alineatul (7) litera (c), atunci când aplică intervenții publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice în temeiul articolului 5 alineatul (6) sau al alineatului (3) din prezentul articol, să stabilească, în mod excepțional și temporar, un preț de furnizare a energiei electrice sub nivelul costurilor, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
- (a) prețul stabilit pentru gospodării se aplică numai pentru cel mult 80 % din consumul mediu al gospodăriilor și menține un stimulent pentru reducerea cererii;
 - (b) nu există nicio discriminare între furnizori;
 - (c) furnizorii sunt compensați pentru furnizarea sub nivelul costurilor; și
 - (d) toți furnizorii sunt eligibili să prezinte oferte pentru prețul de furnizare a energiei electrice care este sub nivelul costurilor, pe aceeași bază.
- (7) **În timp util înainte de expirarea perioadei specificate în temeiul alineatului (2), Comisia evaluează dacă sunt îndeplinite în continuare condițiile prevăzute la alineatul (1). În cazul în care consideră că sunt îndeplinite în continuare condițiile prevăzute la alineatul (1), Comisia prezintă Consiliului o propunere de prelungire a perioadei de valabilitate a unei decizii adoptate în temeiul alineatului (1). În cazul în care Consiliul decide să prelungească perioada de valabilitate, alineatele (5) și (6) se aplică pe durata acestei perioade prelungite.**

- (8) Fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE, statele membre pot aplica până la 30 iunie 2024 un plafon pe veniturile provenite de la generatorii inframarginali, sub rezerva aceluiași condiții ca cele prevăzute la articolele 6-8 și la articolul 10 din Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului. Până la 15 mai 2024, Comisia efectuează o revizuire a aplicării sistemelor relevante în temeiul prezentului alineat și prezintă Parlamentului și Consiliului un raport privind principalele constatări ale acestei revizui.

11. [...]

[...] [...]

[...]

[...] [...]

[...] [...]

[...]

[...]

Articolul [...] 2

Modificare a Directivei (UE) [...]

Directiva (UE) 2018/2001 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4 alineatul (3) se modifică după cum urmează:

(a) al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„ În acest scop, în ceea ce privește schemele de sprijinire directă a prețurilor, sprijinul se acordă sub forma unei prime de piață, care ar putea fi, printre altele, variabilă sau fixă. [...] **Prima teză** nu se aplică sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile enumerate la articolul 19b alineatul (2) din Regulamentul (UE) [...] **2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului**³³, căruia i se aplică articolul 19b alineatul (1) din regulamentul respectiv.”

2. [...]

[...] [...]

[...]

[...]

³³ **Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).**

Articolul 3

Transpunere

- (1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a [prezentei directive].

Prin derogare de la primul paragraf, statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma dispozițiilor articolului 1 punctele 2 și 4 în termen de 24 de luni de la intrarea în vigoare a [prezentei directive].

Statele membre comunică de îndată Comisiei textul dispozițiilor respective.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Acestea conțin, de asemenea, o mențiune care precizează că trimiterile, în acte cu putere de lege și acte administrative în vigoare, la directiva abrogată prin prezenta directivă se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a unei astfel de trimiteri și de formulare a acestei mențiuni.

Articolul 4

Intrarea în vigoare

- (1) Prezenta directivă intră în vigoare în a [douăzecea] zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 5

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg,

Pentru Parlamentul European

Președinta

Președintele

Pentru Consiliu
